

Opinnäytetyö AMK

Liiketalous

2024

Maria Nyrhilä

Vastuullisuus viinin tuotannossa: viinitilojen sosiaaliset ja ekologiset toimintatavat ja tavoitteet

Case: BBWINES OY

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Tradenomi, Liiketalouden koulutusohjelma

2024 | 52 sivua

Maria Nyrhilä

Vastuullisuus viinin tuotannossa: viinitilojen sosiaaliset ja ekologiset toimintatavat ja tavoitteet

- Case: BBWINES OY

Tässä opinnäytetyössä selvitettiin viininmaantuontiyrityksen BBWINES OY:n yhteistyökumppaneiden eli viinitilojen sosiaaliset ja ympäristövastuulliset toimintatavat ja tavoitteet. BBWINES OY:n valikoima koostuu yli 800 eri viinistä ja yhteistyötiloja yrityksellä on yli 80 eri puolilla maailmaa.

Teoriaosiossa perehdyttiin yleisesti niin viinin tuotantoon, kuin tuotantoalueisiin. keskeisimpinä aiheina käytiin läpi, mitä tarkoitetaan sosiaalisella ja ekologisella vastuulla. Näiden osa-alueiden pohjalta perehdyttiin suurimpiin ekologisesti kuormittaviin epäkohtiin ja sosiaalisiin riskeihin viinin tuotannossa, sekä menetelmiin näiden ongelmien ehkäisemiseksi.

Kartoituksessa hyödynnettiin kyselymenetelmää, jonka avulla kerättiin tietoa yhteistyökumppaneiden vastuullisesta toiminnasta. Kyselyn pohjalta saatiin tietoa etenkin, mitkä ympäristövastuun toimenpiteet on tuotannossa huomioitu parhaiten. Monet tuottajista suhtautuvat ympäristökriiseihin vakavasti ja haluavat edistää toimintaansa vastuullisempaan suuntaan entisestään. Sosiaalisen vastuun osalta vastausmäärä jäi huomattavasti suppeammaksi, joten analysoitavaa materiaalia ei saatu yhtä paljon. Tähän voi vaikuttaa muun muassa se, että vastaajista suurin osa oli Euroopasta ja maista, joita ei pidetä viinintuottajina sosiaalisen riskin maina.

Asiasanat:

Viinin tuotanto, ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu

Bachelor's | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Degree programme

Completion year of the thesis | number of pages

Maria Nyrhilä

Responsibility in wine production: social and ecological operating methods and goals of wineries

- Case: BBWINES OY

[Click here to enter text.](#)

Keywords:

Insert 3–7 keywords here using the keyword practice of your field. You can use the web catalogue in <http://finto.fi/en/>.

Sisältö

Käytetyt lyhenteet ja sanasto	7
1 Johdanto	8
2 BBWINES Oy	9
2.1 Arvot	9
2.2 Yhteistyökumppanit	10
3 Viinin tuotanto	12
4 Vastuullisuus viinin tuotannossa	13
4.1 Sosiaalinen vastuu	14
4.2 Ympäristövastuu	19
4.2.1 Juomapakkausten vaikutus ympäristöön	19
4.2.2 Ympäristöystävälliset viljelymenetelmät	20
4.2.3 Kestävän kehityksen sertifikaatteja	21
4.2.4 Painovoiman hyödyntäminen viinin tuotannossa	25
4.2.5 Veden käytön huomioiminen	26
4.2.6 Uusiutuvien energianlähteiden hyödyntäminen	26
5 Suomen alkoholilainsäädännön vaikutus yritystoimintaan	28
6 Kyselytutkimus viinitilojen vastuullisista toimintatavoista	29
6.1 Kysely	29
6.2 Vastaukset & analysointi	30
7 Yhteenveto ja pohdinta	45
Lähteet	47

Liitteet

Liite 1. Kyselytutkimus viinitilojen vastuullisista toimintatavoista

Kuviot

Kuvio 1: Viinitilojen vastausmäärät maittain	30
Kuvio 2: Työntekijöiden määrä viinitiloilla eri maittain	31
Kuvio 3: Mitkä seuraavista vähemmän ympäristöä kuormittavista juomapakkauksista viinitilallanne on käytössä?	32
Kuvio 4: Mitkä seuraavista sertifioiduista viljelymenetelmistä viinitilallanne on käytössä?	34
Kuvio 5: Mitä seuraavista uusiutuvista energian lähteistä viinintilanne hyödyntää toiminnassaan?	35
Kuvio 6: Hyödynnetäänkö painovoimaa viinin viljelyssä viinitilallanne?	36
Kuvio 7: Seurataanko viinitilalla veden kulutuksen määrää?	37
Kuvio 8: Käsitelläänkö jätevesi viinitilalla asianmukaisesti?	38
Kuvio 9: Mitkä seuraavista etiketissä olevista Vihreän valinnan -symboleista on myönnetty viinitilallenne?	39
Kuvio 10: Onko tuotteidenne hiilijalanjälki laskettu?	40
Kuvio 11: Onko viinitilallanne suunnitelmassa pienentää hiilijalanjälkeä?	41
Kuvio 12: Mitkä seuraavista etiketissä olevista eettisistä sertifikaateista on myönnetty viinitilallesi?	42
Kuvio 13: Mitkä seuraavista liikkeenjohdollisista tai muista laatusertifikaateista on myönnetty viinitilallesi?	43

Käytetyt lyhenteet ja sanasto

- Biodynaaminen viljely

Biodynaamisella viljelyllä tarkoitetaan menetelmää, jossa ei käytetä synteettisiä lannoitteita eikä sieni- ja kasvimyrkkyjä. Ekosysteemi pyritään pitämään mahdollisimman terveenä ja eläväisenä matojen, pieneliöiden, bakteerien ja hiivojen avulla. Siksi tyypillistä on, että viiniköynnösten joukossa kasvatetaan esimerkiksi yrttejä, vihanneksia, viljaa sekä hedelmiä. Lisäksi viljelymenetelmä seuraa tarkasti luonnon rytmiä perustuen vuodenaikojen vaihteluun, maan liikkeisiin, vuorokausirytmiiin sekä kuun kiertoon. (Viiniateljee 2023; Winestate 2020.)

1 Johdanto

Yrityksiltä vaaditaan nykyisin entistä enemmän läpinäkyvyyttä sekä vastuullisuutta liiketoiminnassa, joka on tärkeää, niin yrityksen tulevaisuuden kannalta sekä tämänhetkisten kriisien ehkäisemiseksi. Yritysvastuullinen lähestymistapa ei pelkästään edistä yrityksen pitkän aikavälin menestystä, vaan se vahvistaa myös asiakastyytyväisyyttä ja sitoutumista. Vastuullisuus ei siis ole enää vain ohimenevä trendi, vaan se on juurtunut liiketoiminnan ytimeen.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa viininmaahantuontiyritys BBWINES OY:n yhteistyökumppaneiden eli viinitilojen sosiaaliset ja ympäristövastuulliset toimintatavat ja tavoitteet. Yleisesti ottaen yhteiskuntavastuullisuus jaetaan ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen vastuun osa-alueisiin. Tässä työssä perehdytään näistä kahteen ensimmäiseen, joten taloudellista näkökulmaa ei tuoda esille.

Aluksi työssä perehdytään niin viinin tuotantoon, kuin tuotantoalueisiin. Teoriaosiossa keskeisimpinä aiheina käsitellään mitä tarkoitetaan sosiaalisella ja ekologisella vastuulla. Näiden osa-alueiden pohjalta perehdytään suurimpiin ekologisesti kuormittaviin epäkohtiin ja sosiaalisiin riskeihin viinin tuotannossa, sekä menetelmiin näiden ongelmien ehkäisemiseksi nykypäivänä ja tulevaisuudessa. Työssä tuodaan esille viinitiloilla jo käytössä olevia vastuullisia toimintatapoja sekä laaja kirjo sertifikaatteja, joita eri maiden viinitilat voivat hyödyntää oman vastuullisuustyön edistämiseksi. Lopussa tarkastellaan, niin alkoholilainsäädännön ja Alkon toiminnan vaikutusta alkoholituotteiden maahantuontiin sekä vastuullisuustavoitteisiin.

Näiden vastuullisuus osa-alueiden kartoittamiseksi hyödynnetään kyselymenetelmää, jonka avulla kerätään tietoa yhteistyökumppaneiden vastuullisesta toiminnasta sekä tulevaisuuden tavoitteista. Lopuksi kyselyn tulokset käydään läpi ja analysoidaan, pyrkimyksenä tarjota yritykselle ajankohtaista tietoa siitä, miten viinitilat toteuttavat vastuullisuutta tuotannossaan.

2 BBWINES OY

BBWINES Oy on vuonna 2006 perustettu turkulainen perheomisteinen viininmaahantuontiyritys. Omistajina toimivat pariskunta Peetu ja Päivi Eklund, jotka työskentelevät yhdessä asiantuntevan henkilökuntansa kanssa. (Viiniateljee 2023.)

Nykyisin BBWINES Oy:n valikoima koostuu yli 800 eri viinistä, jotka ovat peräisin eri puolilta maailmaa. Yhteistyötiloja yrityksellä on yli 80. Yrityksen viinejä on saatavilla ravintoloista ympäri Suomen sekä valikoiduista Alkon myymälöistä. Myynnin ohella yritys järjestää myös viinimatkoja sekä viininmaisteluita. (BBWINES 2023; Viiniateljee 2023.)

Yrityksellä on kaksi nettisivustoa, jotka on kohdennettu eri asiakasryhmille. BBWINES.fi on tarkoitettu ravintola-asiakkaille ja Viiniateljee.fi on suunnattu kuluttajille, joka toimii markkinointialustana BBWINES Oy:n viinivalikoimalle Alkossa. Viiniateljeen nettisivuilta löytyy näin ollen tarkemmin tietoa myytävistä Alko -tuotteista sekä tuottajien tarinoita. (Viiniateljee 2023.)

2.1 Arvot

BBWINES Oy:lle laatu on tärkeä kulmakivi niin tuotteiden kuin asiakaspalvelun osalta. Yritys omaa vahvan tietämyksen niin omasta viinivalikoimasta, kuin niiden alkuperästä. Jokainen tuotteen valinta on siis tehty erikseen ja tarkkaan harkiten. (Viiniateljee 2023.)

Tietoisuus viinien tuotantoprosessista asettaa myös vastuullisuuden tärkeäksi arvoksi. Yritys haluaa olla rakentamassa vastuullista liiketoimintaa, joten tietoa jokaisen tuotteen valmistuksesta sekä tuottajista, jotka mahdollisesti kuuluvat joko Vihreän valinnan tai eettisen sertifiointin piiriin löytyy Viiniateljeen nettisivuilta. (Viiniateljee 2023.)

2.2 Yhteistyökumppanit

BBWINES Oy tekee yhteistyötä yli 80 viinitilan kanssa ympäri maailmaa, niin Euroopassa, Amerikassa, Etelä-Afrikassa, Australiassa kuin Uudessa-Seelannissa. Jokaisella viinitilalla on oma tarinansa ja toimintatapansa tuottaa viiniä erilaisiin tarpeisiin. (BBWINES 2023; Viiniateljee 2023.)

Yritykseltä löytyy yhteistyökumppaneita eniten Euroopasta, etenkin Italiasta, Espanjasta sekä Ranskasta. Euroopan ulkopuolisista maista eniten yhteistyötiloja yrityksellä on Chilessä. (BBWINES 2023.) Alla on esiteltynä muutama viinitila edellä mainituista maista, pääosin Euroopasta ja yksi sen ulkopuolelta. Esittelyjen yhteydessä mainitut ympäristövastuuseen liittyvät termit esitellään luvussa 4.2.2.

- Ranska – Champagne Palmer & Co

La Maison de Champagne Palmer eli Palmerin samppanjatalo on perustettu vuonna 1947. Champagne Palmer on osuuskunta, joka tuottaa vuosittain yli miljoona pulloa Champagne Palmer -brändin alla. Osuuskunnan vuotuinen kokonaistuotanto on yli kolme miljoonaa pulloa. Palmer tunnetaan erityisesti tuotteiden pitkistä kypsytyksajoista, suurista pulloista ja vanhoista vuosikerroista. (BBWINES 2023.)

- Espanja – La Moradas de San Martin

Viinitilalla viljellään Garnacha -lajiketta, joka on alueella tyypillinen punaviinin valmistukseen käytettävä rypälelajike. Viljely on lähtöisin jo 1100-luvulta. Tarhat sijaitsevat merenpinnasta 900 metrin korkeudessa äärimmäisen karuissa olosuhteissa 21 hehtaarin alueella. Tuotannossa käytetään luomu- ja biodynaamisia viljelymenetelmiä. (BBWINES 2023.)

- Italia – Rivetto

Rivetto on vuonna 1902 perustettu viinitila. Erityistä tilalle on, että se pyrkii viemään biodiversiteettiä eli luonnonmonimuotoisuutta mahdollisimman pitkälle. Rivetton viinitila on kooltaan 16 hehtaaria, jossa

kasvaa viiniköynnösten lomassa viljaa, hedelmäpuita, yrttejä ja vihanneksia. Luomuviljely tilalla aloitettiin vuonna 2011 ja siitä eteenpäin biodynaaminen viljely vuonna 2015. Rivetto sai ensimmäisenä Barolo-tuottajana biodynaamisen Demeter-sertifikaatin vuonna 2019. (BBWINES 2023.) Barolo on punaviini, joka on valmistettu Nebbiolosta, pienestä punaisesta ohutkuorisesta rypälelajikkeesta. Se sisältää yleensä runsaasti happoa ja tanniinia. (Vinepair Staff 2023.)

- Chile – Casas del Bosque

Casas del Bosque on Casablancan laaksossa sijaitseva viinitila, jonka ensimmäiset viinit on valmistettu vuonna 1993. Viinitarhat ulottuvat 250 hehtaarin alueelle. Tila on saanut useita niin kansallisia kuin kansainvälisiä tunnustuksia, joista merkittävimpiä ovat ”Chile’s most Awarded Winery ” vuosina 2011 ja 2012. Toinen tunnustus on ”IWSC Chilean Wine Producer of the Year” vuosilta 2013 ja 2014. (BBWINES 2023.)

- Portugali – Carmim

Carmim on vuonna 1971 alkunsa saanut osuuskunta ja yksi Portugalin suurimmista viinintuottajista. Osuuskunta koostuu 900 jäsenestä, joiden viinitarhat kattavat kaiken kaikkiaan 3600 hehtaarin alueen. Carmimin laadusta takeena on menestys niin kansallisissa kuin kansainvälisissä kilpailuissa. (BBWINES 2023.)

3 Viinin tuotanto

Viinin tuotanto on yksi tärkeimmistä maatalouden toiminnoista ympäri maailmaa. Se on tuhansia vuosia vanha perinne, jonka valmistusprosessi on muuttunut useaan kertaan ajan saatossa. Nykyisin koneellinen toiminta, uusi tekniikka tuotantolaitoksissa sekä lämpökontrolloidut käymisastiat ovat kehittäneet tuotantoa merkittävästi. (Juomavinkki 2023; Viinimaa 2023.)

Viinin tuotantoprosessi sisältää useita eri vaiheita: sadonkorjuun, käymisen, kypsytyksen, pullotuksen ja mahdollisen kypsytyksen vielä pullossa. Valmistusmenetelmät myös eri viinien suhteen poikkeavat toisistaan. Laadukkaan viinin takaamiseksi vaaditaan korkealaatuisia rypäleitä, johon ympäristöllä on suuri vaikutus. Viinin laatuun vaikuttavat tekijät ovat siis enemmän lähtöisin viinitarhalta kuin viinintekijästä tai valmistusprosessista. Se missä rypäleet kasvavat, millaisessa ilmastossa ja maaperässä määrittelevät viinin tyypin. (Vanne 2021; Viinimaa 2023.)

Tuotantoalueet

Viiniä tuotetaan kaiken kaikkiaan yli 70 maassa pääosin 30. ja 50. leveyspiirin välissä sekä pohjoisella että eteläisellä pallonpuoliskolla. Euroopassa sijaitsevat maailman suurimmat viinintuottajat, joista suurimmat ovat Ranska ja Italia. Näiden maiden viinin tuotanto on vuosittain noin 45 miljoonaa hehtolitraa. (Alko 2023.)

4 Vastuullisuus viinin tuotannossa

YK:n ympäristö- ja kehityskomission mukaan vastuullisuus käsitteenä merkitsee kehitystä, joka täyttää nykyajan tarpeet vaarantamatta tulevien sukupolvien kykyä tyydyttää omia tarpeitaan. Kestävät käytännöt tukevat ekologista, inhimillistä ja taloudellista terveyttä ja elinvoimaa. Vastuullinen toimintatapa tiedostaa ja huomioi, että resurssit ovat rajalliset, jotka tulee käyttää viisaasti pitkällä aikavälillä. (UCLA Sustainability 2023.)

Yritysten yhteiskuntavastuu voidaan jakaa kolmeen eri osa-alueeseen: ekologiseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen. Näihin osa-alueisiin sisältyy ympäristövaikutusten arviointi, ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä toiminnan avoimuus, valvonta ja raportointi. Yritysten vastuullisuus ja siihen liittyvä raportointi ovat aiemmin perustuneet lähinnä vapaaehtoisuuteen. Nykyisin yhteiskuntavastuullisesta toiminnasta on muodostunut tärkeä yrityksen kilpailukykyyn ja maineeseen vaikuttava tekijä. Liiketoiminnassa yhteiskunta- ja yritys vastuu nivoutuvat yhä enemmän toisiinsa, joka haastaa yrityksiä kansainvälistymisen myötä sovittamaan yhteen käsityksiä ympäristövaikutuksista ja asianmukaisista työolosuhteista. (Kuluttajaliitto 2023; Yrittäjät 2023.)

Vastuullisen viinin tuotannon osalta perehdytään yhteiskuntavastuun kolmesta eri osa-alueesta kahteen: ekologiseen ja sosiaaliseen vastuuseen. Ajan saatossa viinistä on tullut merkkituote ja hyödyke. Osa tuottajista ei esimerkiksi huomioi tuotannossaan luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, vaan kuinka nopeasti tuottaja saa tuottamansa sijoituksen takaisin. Tämän vuoksi sosiaalinen vastuu ja ympäristöystävällisyys viineissä ovat nousseet ilmiöksi, jota halutaan korostaa kuluttajille erilaisilla vastuullisuusmerkinnöillä etiketeissä. (Legeron 2014,12; Winestate 2019.)

4.1 Sosiaalinen vastuu

Sosiaalinen vastuu on etiikkaan pohjautuva teoria, jolla pyritään yksilön toimien kautta hyödyttämään koko yhteiskuntaa. Sen pyrkimyksenä on saavuttaa talouskasvun, yhteiskunnan sekä ympäristön hyvinvoinnin keskinäinen tasapaino. Se ottaa huomioon siis kaikki ne tekijät, joilla on myönteisiä vaikutuksia ympäröivään maailmaan. (Pachamama Alliance 2023; Stobierski 2021.)

Sosiaalinen vastuu viinin tuotannossa huomioi laajasti muun muassa kestävän maatalouden, kierrätyksen, eettiset työkäytännöt, yhteisöllisyyden sekä vastuullisen markkinoinnin. Laaja tarkastelu asettaa haasteita sosiaalisen vastuun toteutumiselle, sillä tuotannon hankintaketjut ovat hyvin monimutkaiset, koostuen monenlaisista toimijoista. (Alko 2023; Winestate 2019.)

Viinitiloilla työskenteleviin ihmisiin kuuluu muun muassa maanviljelijät, rypäleiden poimijat, enologit eli henkilöt, jotka vastaavat viinin valmistuksesta sekä pullotuslinjalla työskentelevät henkilöt. Viinin tuotannossa ilmenee kausivaihteluita valmistuksessa sekä monivaiheisia prosesseja, joka vaatii tekijöiltään suuren määrän työtunteja ja tarvittavan henkilökunnan määrä vaihtelee suuresti. Näin ollen tuotannossa voi ilmetä sosiaalisia riskejä, kuten ihmisoikeuksiin liittyviä laiminlyöntejä. Tavallisimmat epäkohdat liittyvät sesonkiluontoiseen sadonkorjuuseen ja siinä käytettävän sesonkityövoiman työehtoihin, työterveyteen ja turvallisuuteen. Esimerkkeinä näitä voivat olla heikko perehdytys, turvallisten varusteiden puutteellisuus tai työaikalakiin sekä palkkaukseen kohdistuvat rikkeet. Vakavia ihmisoikeusrikkomuksia ovat lapsi- tai pakkotyövoiman käyttö. (Winestate 2019; Alko 2023.)

Eettisyys on vahva osa Alkon ostopolitiikkaa. Alko edellyttää tavarantoimittajiltaan ja agenteiltaan vahvaa sitoutumista eettisiin toimintaperiaatteisiin ja niiden edistämiseen. Alkon vastuullisuustoimenpiteiden suunnittelun ytimessä ovat viinien alkuperän selvittäminen sekä hankintaketjun läpinäkyvyys. Vuoteen 2030 mennessä Alko on asettanut, että valikoiman

tuotteilla on 100 prosentin jäljitettävyyys aina pääraaka-aineeseen asti. (Alko 2023.)

Suurimmat sosiaaliset riskit viinin tuotannossa ovat alkutuotannossa. Riskimaiksi luokitellaan sellaiset maat, joiden tuotannossa on huomattu sosiaalisia ja ympäristöön vaikuttavia epäkohtia. Alkon käyttämän Amfori BSCI riskimaalistauksen sekä Maplecroft -riskienhallintatyökalun mukaan korkean riskin alueita ovat muun muassa Etelä-Afrikka, Chile, Argentiina sekä Välimeren rannikkoalueet. Alkon toimintaan kuuluu säännöllinen auditointi varmistaakseen riskimaiden tuottajien eettiset toimintaperiaatteet yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. (Alko 2023.)

Alko on ollut vuodesta 2011 kansainvälisen Corporate Social Responsibility eli CSR järjestön, tarkemmin amfori BSCI (amfori Business Social Compliance Initiative) jäsen. Järjestö on voittoa tavoittelematon ja sen tarkoituksena on parantaa toimitusketjujen sosiaalista vastuullisuutta maailmanlaajuisesti. (Alko 2023.)

Eettisesti sertifioidut tuotteet tunnistaa Alkon valikoimassa eettinen-symboli merkinnästä. Symboli kokoaa alleen eettisiä sertifikaatteja, joiden on todettu huomioivan erityisesti ihmisten hyvinvoinnin. Symbolia käytetään, kun tuotteelta löytyy jokin seuraavista sertifioinneista: Fair Trade, Fair for Life, For life, Fair Trade USA tai Wine and Agricultural Ethical Trade Association WIETA. Myös ympäristönäkökulma on näissä sertifikaateissa huomioitu. Sertifioinneista vastaa ulkopuolinen taho, joka valvoo kriteerien täyttymistä ja vastuullisuustyötä. Yleisesti sertifiointikriteereihin sisältyy muun muassa työterveyden, työturvallisuuden, järjestäytymisvapauden, reilun palkkauksen, ihmis- ja työoikeudet sekä eettiseen liiketoimintaan liittyvät näkökulmat. (Alko 2023.)

- Fair Trade

Reilun kaupan -sertifioinnin tarkoituksena on tukea tuottajaorganisaatioiden ja maataloustyöntekijöiden kestäväää kehitystä kehitysmaissa, muun muassa parempien hintojen, kunnollisten työolojen ja reilumpien sopimusten avulla. Kriteereihin sisältyy laajalti sosiaalisia, taloudellisia ja ympäristöllisiä tekijöitä. (Fairtrade 2023.)

- Fair for Life

Sertifikaatin kriteerinä on, että kaikille sosioekonomisesti heikossa asemassa oleville tuottajille ja työntekijöille taataan mahdollisuus saada laajempia sosiaalisia ja taloudellisia etuja. Lisäksi sertifikaatin vaatimuksiin kuuluu ekosysteemin kunnioittaminen, biologisen monimuotoisuuden edistäminen ja kestävät maatalouskäytännöt. (Fair for Life 2023.)

- For Life

Sertifikaatin kriteerinä on, että yritys on sitoutunut edistämään toiminnassaan työntekijöiden hyvinvointia sekä terveitä käytäntöjä. Lisäksi yrityksen yhteistyökumppanit koostuvat samat arvot jakavista toimijoista, jotka yhdessä edistävät yhteiskuntavastuuta jokapäiväisessä toiminnassaan. (Fair for Life 2023.)

- Fair Trade USA

Sertifikaatin tarkoituksena on parantaa elinkeinoja, suojella ympäristöä sekä rakentaa kestäviä ja läpinäkyviä toimitusketjuja. Sertifikaatin vaatimuksiin kuuluu turvallisten työolojen, ympäristönsuojelun, kestävän toimeentulon sekä yhteisön kehitysrachastojen turvaaminen. (Fair Trade Certified 2023.)

- Wine and Agricultural Ethical Association WIETA

Sertifikaatti ajaa Etelä-Afrikan viiniteollisuuden eettistä kaupankäyntiä eri sidosryhmien välillä. WIETA pyrkii takaamaan oikeudenmukaisen kohtelun, kunnioittavat suhteet ja arvokkaan elämän muuttuvalla maataloussektorilla. (Wieta 2023.)

Liikkeenjohdolliset sertifikaatit

Liikkeenjohdolliset sertifikaatit ovat keskeisiä johtamisen työkaluja, joiden avulla organisaatiot voivat suunnitella, kehittää ja ohjata toimintaansa. Nämä kansainväliset laadunhallintastandardit ovat geneerisiä ja niitä sovelletaan markkinointiorganisaatioihin, viinitiloihin, elintarvike ja juomayhtiöihin, valmistukseen, palveluorganisaatioihin ja valtion toimintoihin. Organisaatioiden tulee käsitellä ja dokumentoida nämä peruskriteerit varmistaakseen, että heidän tuotteensa/palvelunsa vastaavat asiakkaidensa määrittelemiä toiveita, tarpeita, odotuksia ja vaatimuksia. (QED Consulting Group 2023; SFS 2023.)

ISO on kehittänyt yli 24921 kansainvälistä standardia, joista oleellisia viinin tuotannon osalta ovat muun muassa ISO 9001, ISO 14001, SA8000, ISO 45001 ja IFS. Näitä standardeja viinitilat voivat hyödyntää oman toimintansa edistämiseksi. (ISO 2023.)

ISO 9001

Laatustandardeista ISO 9001 avulla parannetaan tuotteiden ja palveluiden laatua. Vahva asiakaskeskeisyys, ylimmän johdon motivaatio ja osallistuminen, prosessimainen toiminta ja sen jatkuva parantaminen ovat laadunhallintaperiaatteita, joihin tämä standardi perustuu. (DNV 2023.)

ISO 4001

Tämän standardin omaava yritys sitoutuu ympäristövaikutusten vähentämiseen ja parantamaan energiatehokkuutta. Yritys voi ympäristöpolitiikan sitoumusten mukaisesti parantaa tasoaan liittyen ympäristönsuojeluun. Standardi on

maailmanlaajuisesti käytetty sekä kansainvälisten ympäristöjärjestelmien tunnustetuin. (DNV 2023.)

SA8000

SA8000 on sosiaalisen vastuun hallinnan standardi, jonka avulla pyritään turvaamaan työntekijöiden ihmisoikeudet. Standardi on kansainvälisesti tunnustettu ja tarjoaa yritykselle jäsennellyn toimintatavan työntekijöiden työolojen, oikeuksien, ja tehokkaan johtamisjärjestelmän rakentamiseen tai edistämiseen. (DNV 2023.)

IFS

IFS kehittää maailmanlaajuisesti tunnustettuja tuotteiden laatu- ja turvallisuussertifikaatteja ja kehitysohjelmia jälleenmyyjien, valmistajien, sertifiointielinten ja muiden asiantuntijoiden asiantuntemuksella. IFS:än avulla yritykset lisäävät tuotteidensa ja tuotemerkkiensä luotettavuutta. (IFS 2023.)

ISO 45001

Standardi on kansainvälinen työterveyden ja -turvallisuuden standardi, joka vaatimuksena on rakentaa hyvä johtamisjärjestelmä. Työtapaturmat ja työperäiset sairaudet ovat edelleen päivittäisiä, minkä takia turvallisuus ja riskien minimoiminen on hyvin keskeinen osa terveen yrityksen toimintaa, jota halutaan vahvistaa tämän sertifikaatin avulla. (DNV 2023.)

4.2 Ympäristövastuu

Ympäristövastuulla tarkoitetaan ympäristön huomioimista siten, että yritys pyrkii minimoimaan toiminnastaan aiheutuvat ympäristöhaitat. Ympäristövastuullisen toiminnan osa-alueisiin kuuluvat muun muassa luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, tehokkuus luonnonvarojen käytössä, ilmastonmuutoksen torjuminen sekä maapallon suojeleminen. Vastuullisessa toiminnassa ympäristölle aiheutuvat haitat pyritään ottamaan huomioon alusta loppuun koko tuotteen elinkaaren ajalta, jotta toiminnasta aiheutuvat haitat saadaan kattavasti selville ja toiminta niiden ehkäisemiseksi. (Pajari 2023; Yrittäjät 2023.)

Ympäristön kannalta vastuullisessa viinin tuotannossa otetaan huomioon veden ja energian säästeliäs käyttö, ravintorikkaan ja terveen maaperän ylläpitäminen sekä ilman ja veden laadun suojeleminen. (Wine Institute 2023.)

Ilmastonmuutoksen myötä säiden ääri-ilmiöt tulevat asettamaan haasteita viinin tuotannolle koko maapallolle tulvien ja kuivuuden lisääntyessä. Ala on hyvin suotuisa sopeutumaan eri sääolosuhteille, mutta haasteita on silti luvassa. Esimerkiksi edellisvuodesta Ranskan viinin tuotanto laski 30 %. Ilmaston lämpeneminen onkin jo nostanut viinitilojen sijaintia korkeammille leveysasteille ja aiemmin viljelylle suotuisat alueet muuttuvat kelpaamattomaksi. (Alko 2023.)

4.2.1 Juomapakkausten vaikutus ympäristöön

Suurin ympäristöä kuormittava tekijä viinin tuotannossa on juomapakkausten valmistaminen. Ympäristövaikutukset juomapakkausten osalta on 46 % tuotannosta eli lähes puolet. Syy pakkausten suureen kuormittavuuteen on lasipullot, joiden valmistaminen vaatii erittäin korkean, 1400–1600 asteen lämpötilan. Lämpötilan aikaansaaminen kuluttaa suuria määriä energiaa, jolla on suuri vaikutus ympäristöön. (Alko 2023.)

Pakkausten paino ja koko ovat ilmastovaikutusten osalta olennainen kriteeri. Hiilijalanjälki on sitä pienempi mitä kevyempää ja kierrätettävämpää pakkausmateriaali on. Näin ollen Alkon teettämien tutkimusten mukaan suurimmat päästöt ja ilmastovaikutukset juomalitraa kohden ovat lasipullolla ja pienimmät hanapakkauksella. (Alko 2023.)

Hiilijalanjälki pakkauksittain juomalitraa kohden:

CO₂e eli hiilidioksidiekvivalentti on hiilijalanjälkeä kuvaava yksikkö. Yksikkö kuvaa eri kasvihuonekaasujen yhteenlaskettua ilmastoa lämmittävää vaikutusta. (Gaib 2022; Tilastokeskus 2023.)

- Hanapakkaus 70 g CO₂e/l
- Kartonkitölkki 85 g CO₂e/l
- Viinipussi 96 g CO₂e/l
- Alumiinitölkki 190 g CO₂e/l
- PET-muovipullo 245 g CO₂e/l
- Kevyt lasipullo (alle 420 grammaa) 525 g CO₂e/l
- Perinteinen lasipullo (noin 540 grammaa) 675 g CO₂e/l

(Alko 2023.)

4.2.2 Ympäristöystävälliset viljelymenetelmät

Enenevissä määrin tuottajat kokevat, että viinitarhan tasapaino saavutetaan parhaiten auttamalla luontoa rakentamaan oma tasapainonsa. Viljelyssä torjunta-aineita ja lannoitteita pyritään käyttämään ainoastaan, jos se on välttämätöntä. Muutoin edesautetaan pitämään ekologinen systeemi tasapainossa, jolloin saadaan tuotettua paras mahdollinen lopputulos. (Vanne 2021.)

Nykyisin tuotannossa luomu- sekä biodynaamisen viljelyn määrä on lisääntynyt, jolloin ilmaston, maaperän ja mineraalien tasapaino pyritään löytämään luonnollisin keinoin. Sekä luomu- että biodynaamisessa viljelyssä keskiössä on biodiversiteetti eli luonnon monimuotoisuuden huomioiminen. Viljelyssä ei käytetä lainkaan synteettisiä lannoitteita eikä sieni- ja kasvimyrkkyjä. (Viiniateljee 2023; Winestate 2020.)

Erona näiden viljelymenetelmien välillä on, että biodynaamisessa viljelyssä hyödynnetään Rudolf Steinerein menetelmiä, jossa ihmisen tulisi puuttua mahdollisimman vähän luonnon toimintaan. Lisäksi luonnon rytmillä ja planetaarisilla liikkeillä on suuri merkitys. Sekä luomu että biodynaamisesta viljelymenetelmistä on olemassa omat Vihreän valinnan -symbolit. Näiden viljelymenetelmien lisäksi on useita maakohtaisia luonnonmukaisia viljelymenetelmiä sekä kestävän kehityksen sertifikaatteja. (Viiniateljee 2023; Viinimaa 2023; Winestate 2020.)

4.2.3 Kestävän kehityksen sertifikaatteja

Luomu- ja biodynaaminen -symbolien lisäksi Alkon valikoimassa ympäristöystävällisyydestä kertovia Vihreän valinnan symboleja ovat alkuviini, hiilineutraali, kestävän kehityksen symboli, vegaaninen ja ympäristövastuullinen pakkaus. Nämä symbolit kokoavat alleen sekä kansainvälisiä, että alkuperämaassa myönnettyjä kestävän kehityksen sertifikaatteja. Kriteerinä on, että sertifikaatit huomioivat kestävän kehityksen periaatteet niin viljelyssä, kuin juoman valmistuksessa. (Alko 2023.)

- Alkoviini

Alkoviinit eli luonnon viinit on kasvatettu ja valmistettu ilman synteettisiä kemikaaleja luonnonmukaisin menetelmin. Niiden valmistusprosessi ei myöskään pidä sisällään kirkastusta, suodatusta

tai stabilointia. Lisäksi ne sisältävät vähemmän säilöntäaineita. Alkuviinistä ei ainakaan toistaiseksi ole mahdollista saada sertifikaattia. Alkuviini ilmoitetaan etikettimerkinnöin, mutta tieto tästä perustuu ainoastaan viinintuottajan sanaan. (Alko 2023; BBWINES 2023.)

- Biodynaaminen

Biodynaamisella viljelyllä on positiivisia ympäristövaikutuksia, koska menetelmä seuraa tarkasti luonnon rytmiä perustuen vuodenaikojen vaihteluun, maan liikkeisiin, vuorokausirytmiiin sekä kuun kiertoon. (Alko 2023.) Tyypillisitä on, että viiniköynnösten joukossa kasvatetaan esimerkiksi yrttejä, vihanneksia, viljaa sekä hedelmiä. Biodynaamisessa viljelyssä ei käytetä synteettisiä lannoitteita eikä sieni- ja kasvimyrkkyjä. (BBWINES 2023; Viiniateljee 2023.)

- Luomu

Luomuviljely edesauttaa maaperän hedelmällisyyttä sekä houkuttelee lintuja ja hyönteisiä, jolloin luonnonmonimuotoisuus eli biodiversiteetti lisääntyy. (Viiniateljee 2023.) Luomuviljelyssä ei käytetä synteettisiä lannoitteita eikä sieni- ja kasvimyrkkyjä. Kriteereihin sisältyy sulfiittien ja rikkiyhdisteiden vähäinen käyttö säilöntäaineina, ja puhdistusaineiden käyttö tuotannossa ovat EU:n hyväksymiä. (Alko 2023; BBWINES 2023.)

- Hiilineutraali

Hiilineutraaleiden tuotteiden aiheuttamat hiilidioksidipäästöt on sertifioidusti selvitetty koko tuotteen elinkaaren alusta loppuun. Tämän lisäksi päästöjä on vähennetty todistetusti ja loput aiheutuneet päästöt on kompensoitu. (Alko 2023.)

- Kestävän kehityksen sertifiointi

Kestävän kehityksen symboli kattaa eri maiden kestävän kehityksen sertifiointit. Sertifiointin kriteerit eroavat toisistaan liittyen kestävän kehityksen edistämiseen, mutta tyypillisiä toimenpiteitä ovat uusiutuvan energian käyttäminen sekä veden- ja energiankulutuksen pienentäminen. (Alko 2023.)

- Ympäristöystävällinen pakkaus

Ympäristövaikutus pakkauksissa on sitä pienempi, mitä kevyempi pakkaus on. Näitä ovat esimerkiksi kartonki- ja muovipakkaukset, mutta vaatimuksena on, että pakkaus on ympäristösertifioitu tai alkuperäsertifioitua kierrätysmateriaalia. Kevyen lasipullon, kuten tyhjän viinipullon paino saa olla enintään 420 grammaa ja kuohuviineillä 835 grammaa. (Alko 2023; BBWINES 2023.)

- Vegaaninen

Vegaaniset viinit eivät pidä sisällään eläinperäisiä raaka-aineita eikä niiden valmistuksessa ole käytetty lainkaan eläinperäisiä ainesosia. Ei-vegaanisissa viineissä saatetaan kirkastusvaiheessa hyödyntää kananmunaa, liivatetta tai kaseiinia eli maitoproteiinia tai kalaliimaa. (Alko 2023.)

Ottaen huomioon BBWINESin yhteistyökumppanit, olennaisia maakohtaisia ympäristövastuun sertifikaatteja ovat lisäksi Haute Valeur Environnementale (HVE), Integrated Production National Quality System, (SQNPI), Terra Vitis, Certified Sustainable Wine of Chile, Fair'n Green ja Wineries of Climate Protection. Osa sertifikaateista pitää sisällään sosiaalisia ja taloudellisia vaatimuksia ympäristövastuun huomioimisen lisäksi. (BBWINES 2023.)

- Haute Valeur Environnementale (HVE)
HVE-järjestön tavoitteena on tunnistaa ja parantaa ympäristöä säästäviä maatalouskäytäntöjä. Sertifikaatin ehtoihin kuuluu luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, kasvien suojelu sekä lannoitusmetodien ja veden käytön huomioiminen. (Biodiversity Grow 2023.)
- Integrated Production National Quality System (SQNPI)
Integroidun tuotannon kansallinen laatujärjestelmä (SQNPI) tähtää maatalous – ja elintarviketuotannon tehostamiseen ja parantamiseen. Tässä laatujärjestelmässä yhdistyvät hyvät maatalouskäytännöt sekä lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden kestävä käyttö, joilla pyritään minimoimaan kemikaalien, veden ja energian kulutusta. (CSI 2023.)
- Terra Vitis
Terra Vitis on Ranskan maatalous- ja elintarvikeministeriön tunnustama sertifikaatti. Sillä on vaativat määritelmät, joiden tarkoituksena on saavuttaa paras mahdollinen tasapaino ympäristön, koko yhteiskunnan ja viinitilojen taloudellisen kestävyys välillä. (Terra Vitis 2023.)
- Certified Sustainable Wine of Chile
Chilen viiniteollisuuden kestävä kehityksen säännöstö on vapaaehtoinen standardi, joka ohjaa yrityksiä työskentelemään kestävästi koskien viinitarhoja, pullotuslaitoksia sekä sosiaalista sektoria. (Vinos de Chile 2023.)
- Fair'n Green
Fair 'n Green on kestävä viinin viljelyn sertifikaatti. Järjestelmä huomioi kestävä viinin viljelyn, joka kattaa johtamisen, ympäristönsuojelun ja yritysten yhteiskuntavastuun osa-alueet.

Viinitilat auditoidaan vuosittain kestävän kehityksen asiantuntijoiden toimesta. (Fair'n Green 2023.)

- Wineries for Climate Protection (WfCP)

WfCP on Espanjan viiniliiton (Spanish Wine Federation, esp. Federación Española del Vino - FEV) kehittämä sertifiointijärjestelmä, joka on asettanut ympäristökriteerit, jotka kestävien viinitilojen tulee täyttää. Sertifiointi on suunnattu viinitilojen jatkuvaan parantamiseen ja kestävyteen, joka perustuu neljään keskeiseen osa-alueeseen: kasvihuonekaasujen vähentäminen, energiatehokkuus, uusiutuva energia sekä vesi- ja jätehuolto. (Federacion Espanola del Vino 2023.)

4.2.4 Painovoiman hyödyntäminen viinin tuotannossa

Painovoiman hyödyntämisellä viinin tuotannossa viitataan järjestelmään, jolla siirretään viiniä eri tuotantovaiheiden läpi. Painovoimaa hyödyntävä viinitila on rakennettu tyypillisesti vähintään kahteen kerrokseen, esimerkiksi rinteeseen. Tällöin painovoima tekee kaiken työn, mikä on energiatehokasta sekä luontoystävällistä. Muussa tapauksessa siirto tankkien, tynnyrien, murskaimien ja puristimien välillä tapahtuu pumppujen tai muiden mekanismien avulla. Lisäksi painovoiman hyödyntäminen viinin tuotannossa on paljon lempeämpi prosessi verraten muihin. Uskotaan, että luonnollisten toimintatapojen hyödyntäminen tuotannossa säilyttää viinin laadukkaampana. Mitä enemmän viinin siirtämiseen tarvitaan voimaa, sitä suurempi riski on, että viini muuttuu yliuuttuneeksi tai hapettuneeksi. (Wine Spectator 2019; Kelly 2023.)

4.2.5 Veden käytön huomioiminen

Tyypillisimpiä toimenpiteitä, joita viinintuottajilta vaaditaan kierrättämisen ja uusiutuvan energian hyödyntämisen lisäksi, on veden ja energiankulutuksen säästäminen. (Juomavinkki 2023.)

Kestävän vedenkäytön näkökulmasta yksi tärkeimmistä toimenpiteistä on veden kierrätys etenkin viljelyssä. Viljelyalueet tuottavat merkittäviä määriä jätevettä, joten sen asianmukainen käsittely on välttämätöntä ympäristön suojelemiseksi. On kuitenkin osoitettu, että monet viinitilat eivät ole tietoisia jäteveden käsittelyprosessista tai hyödynnä tehokkaita vedenkäsittely käytäntöjä, joka on huolestuttavaa vesivarantojen niukentuessa. (Maicas & Mateo 2020.)

Ilmastonmuutos ja siihen liittyvä kuivuus vaikuttavat vesivarantoihin, mikä tekee vedestä entistäkin arvokkaamman resurssin. Tähän vaikuttaa tietysti myös alueelliset erot veden saatavuudessa, sillä niukat vesivarannot pakottavat viinitiloja kiinnittämään huomiota veden säästeliäämpään käyttöön. Esimerkiksi Kalifornian ja Australian alueilla on kuivia kausia ja ajoittaisesta pulaa vedestä ollut jo ennestään, mutta ilmastonmuutoksen myötä nämä tulevat lisääntymään entisestään. Tässä yhteydessä vesi suunnataan ensisijaisesti juomavedeksi tai elintarviketuotantoon. Veden säästämiseksi ja käytön tehostamiseksi on mahdollista hyödyntää tippakastelua, kerätä sadevettä talteen ja hyödyntää viinitankkien pesuvesi useampaan kertaan niin kutsutussa suljetussa kierrossa. (Alko 2023; Mariani & Vastola 2015.)

4.2.6 Uusiutuvien energianlähteiden hyödyntäminen

Fossiilisten polttoaineiden tuottama energia on suurin ilmastonmuutosta ja ilmaston lämpenemistä edistävä tekijä. Siksi viinialan kestävän kehityksen edistäminen vaatii siirtymistä uusiutuviin energialähteisiin, joka on välttämätöntä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. (International Energy Agency 2022.)

Investoinnit uusiutuviin energiamuotoihin heijastavat viinialan sitoutumista ympäristövastuullisuuteen ja voivat samalla vähentää hiilijalanjälkeä sekä energiakustannuksia. Uusiutuvista energianlähteistä viinin tuotannossa voidaan hyödyntää tuuli- ja vesivoimaa, aurinkoenergiaa sekä biokaasua. (Garcia-Casajeros, Gargallo & Carroquino. 2018.)

- Tuuli- ja vesivoima voivat tarjota merkittävän määrän sähköä viinin tuotannolle. Tuuliturbiinien ja vesivoimaloiden avulla viinitilat voivat vähentää riippuvuutta perinteisistä energianlähteistä. (International Energy Agency 2022.)
- Aurinkoenergian hyödyntäminen on yleistynyt kestäväillä viinitarhoilla. Aurinkopaneelit voivat tuottaa sähköä ja lämpöä, mikä vähentää viinitilan hiilijalanjälkeä ja energiakustannuksia. (International Energy Agency 2022.)
- Biokaasu on maatalousjätteestä tuotettua energiaa, joka koostuu pääosin metaanista, eli samasta yhdisteestä, jota löytyy maakaasusta. Näin ollen biokaasua voidaan hyödyntää maakaasulle suunnitelluissa turbiineissa. (International Energy Agency 2022.)

Viinitarhoissa, joissa edistetään kestäväää kehitystä, on helpot energiansäästöratkaisut jo otettu käytäntöön. Uusiutuvista energialähteistä etenkin aurinkoenergiaa käytetään paljon. Laajempaa käyttöönottoa uusiutuville energianlähteille estää niiden vaatima suhteellisen korkea alkuinvestointi. Pitkällä tähtäimellä investoinnit uusiutuviin energialähteisiin kuitenkin tulevat edullisimmiksi ratkaisuksiksi niiden tarjoamien ilmaisien luonnonvarojen sekä kehittyvän teknologian myötä, samalla kun perinteiset energialähteet kallistuvat. (Alko 2023; Garcia-Casajeros, Gargallo & Carroquino 2018.)

5 Suomen alkoholilainsäädännön vaikutus yritystoimintaan

Suomessa viiniä ja muita yli 5,5 % alkoholia sisältäviä juomia myydään valtion alkoholiyhtiö Alko Oy:n myymälöissä, joka kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan ja valvontaan. Alkolla ei ole omaa tuotantoa, pullostusta tai omia merkkejä alkoholijuomissa. Alkon valikoimaan tarjouksia voi tehdä alkoholin maahantuoja, tuottaja, muu tavarantoimittaja, valmistaja, sekä valtuutettu edustaja. Yritystoiminnan osalta alkoholilaki on alkoholituotteiden maahantuonnin ja myynnin suurin vaikuttava tekijä, sillä se määrittelee ne puitteet, missä ja miten voidaan toimia. Kaupallisen alkoholin maahantuonnin tulee tapahtua alkoholilain määräysten mukaisesti, ja maahantuojalla on oltava lupa esimerkiksi alkoholijuomien vähittäis- tai tukkumyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa. (Alko 2023; BBWINES 2023; Karlsson 2019.)

Alkoholijuomien saatavuuden rajoituksilla sekä lailla pyritään ehkäisemään alkoholipitoisista aineista aiheutuvia sosiaalisia, terveydellisiä sekä yhteiskunnallisia haittoja. Siksi Suomessa alkoholin tuotanto ja kauppa on rajoittunut valtiolliseksi monopoliksi, joka on olennainen osa Pohjoismaista alkoholijärjestelmää. Pohjoismaisen alkoholijärjestelmä pitää sisällään Suomen, Ruotsin, Norjan, Islannin ja Fär-saarten alkoholimonopolit. Näitä yhdistää yhteinen perustehtävä liittyen alkoholin kulutuksen haittojen vähentämiseen sekä tavoite tuotteiden ja hankintaketjujen vastuullisuudessa. Alko on yhdessä Pohjoismaiden alkoholimonopoliensa kanssa sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia allekirjoittamalla yhteisen sosiaalisen vastuullisuuden tiekartan (Human Rights Due Diligence Roadmap). (Alko 2023; Karlsson 2019.)

6 Kyselytutkimus viinitilojen vastuullisista toimintatavoista

Tässä opinnäytetyössä kartoitusmenetelmänä hyödynnettiin kyselyä, joka lähetettiin vastaanottajille sähköpostilinkkinä BBWINESin kautta. Kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa yhteistyökumppaneiden tämänhetkiset sosiaaliset ja ympäristövastuulliset toimintatavat sekä tulevaisuuden tavoitteet.

6.1 Kysely

Kartoituksen toteuttamiseksi luotiin Webropol-kyselylomake, joka lähetettiin BBWINESin yhteistyökumppaneille ympäri Eurooppaa ja sen ulkopuolelle. Viinitilat vastasivat kyselyyn nimellään. Kyselyn vastausaika oli kaksi viikkoa, jota pidennettiin tarvittaessa kattavamman vastaajamäärän saamiseksi. Lomake sisälsi yhteensä 14 kysymystä, pääasiassa monivalintakysymyksiä sekä muutaman avoimen kysymyksen. Monivalintakysymyksiin sisällytettiin useita valmiita vastausvaihtoehtoja sekä avoin kysymyskenttä muille mahdollisille vastauksille.

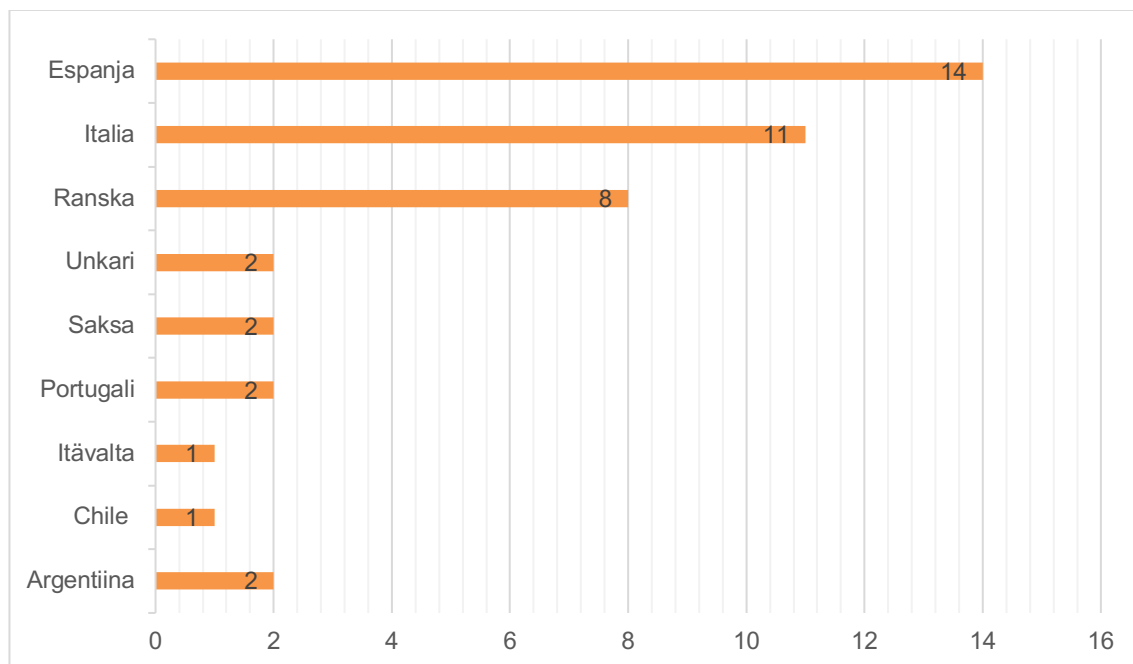
Kysely sisälsi kaksi erillistä osiota. Ensimmäinen osio sisälsi ympäristövastuullisuuteen liittyviä kysymyksiä, ja toinen osio sosiaalisen vastuun kysymyksiä. Loppuosa sisälsi kaksi avointa kysymystä liittyen tulevaisuuden tavoitteisiin sekä mahdollisuuden yleiseen kommentointiin. Kysely painottui sosiaalista vastuuta enemmän ympäristövastuullisiin kysymyksiin. Syy suppeampaan kysymysmäärään sosiaalisen vastuun suhteen oli kysymysten arkaluontoisuus, sekä pieni todennäköisyys saada todenmukaisia vastauksia liittyen esimerkiksi työoloihin viinitiloilla. Kysely pyrittiin kuitenkin luomaan niin, että se antaisi mahdollisimman suuntaa antavan kuvan tämän hetken tilanteesta sekä tulevaisuuden näkymistä viinitarhoilla.

6.2 Vastaukset & analysointi

Kysely lähetettiin yhteensä 67 BBWINESin yhteistyökumppanille. Vastauksia saatiin yhteensä 44 eri viinintuottajalta. Koska kyselyn vastausmäärä on alle 100, käytetään kuvioissa suoria arvoja (N).

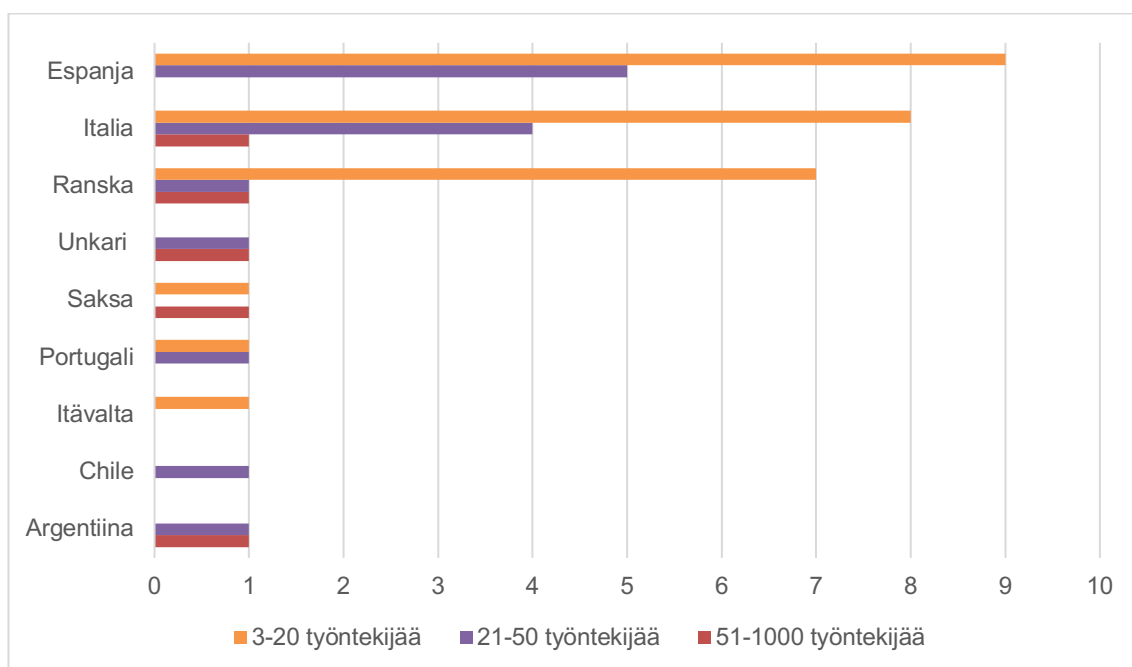
Ensimmäisenä lomakkeessa kysyttiin yhteistyökumppaneiden taustatietoja eli viinitarhan sijainti, nimi sekä työntekijöiden määrä. Tämän tarkoituksena oli saada yksilöllistä tietoa kyselyyn vastanneista viinitiloista ja heidän vastuullisuustoimistaan.

Vastauksia saatiin kaiken kaikkiaan yhdeksästä eri maasta, joista suurin osa oli oletettavasti Euroopan sisältä, mistä yritykseltä löytyy eniten yhteistyökumppaneita. Seuraavassa kuviossa on ilmoitettu maat ja saadut vastausmäärät. Espanjasta vastauksia saatiin 14, Italiasta 11 ja Ranskasta kahdeksalta eri viinintuottajalta. Muista Euroopan maista vastauksia saatiin Unkarista, Saksasta, ja Portugalista kahdelta eri viinitilalta sekä Itävaltasta yhdeltä yhteistyökumppanilta. Euroopan ulkopuolisista maista vastauksia kyselyyn tuli Chilestä yhdeltä sekä Argentiinasta kahdelta eri tuottajalta.

Kuvio 1: Viinitilojen vastausmäärät maittain

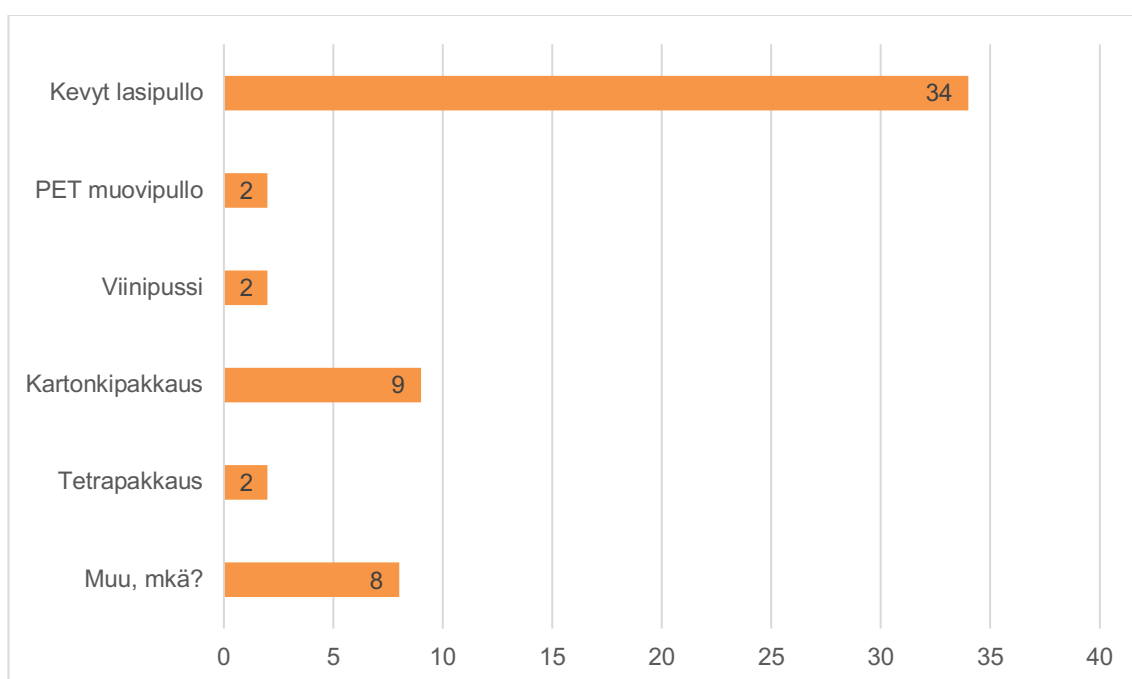
Viinitarhojen työntekijöiden määrä vaihteli hyvin pienistä tiloista suuriin. Skaala oli pienimmillään kolme työntekijää ja suurin vajaa 1000 työntekijän viinitila. Keskimäärin työntekijöiden määrä viinitiloilla sijoittui 20–50 työntekijän välille. Vastanneista suurimmat viinitilat sijaitsivat Argentiinassa, Italiassa, Unkarissa ja Saksassa. Pienimmät taas Espanjassa, Ranskassa, Italiassa, Saksassa, Portugalissa ja Itävallassa. Suurin osa vastauksista tuli siis Euroopan maista pienemmiltä viinin tuottajilta. Alla olevassa taulukossa y-akselilla on ilmoitettu maat ja x-akselilla viinitilojen määrä suhteutettuna työntekijöiden määrään.

Kuvio 2: Työntekijöiden määrä viinitiloilla eri maissa

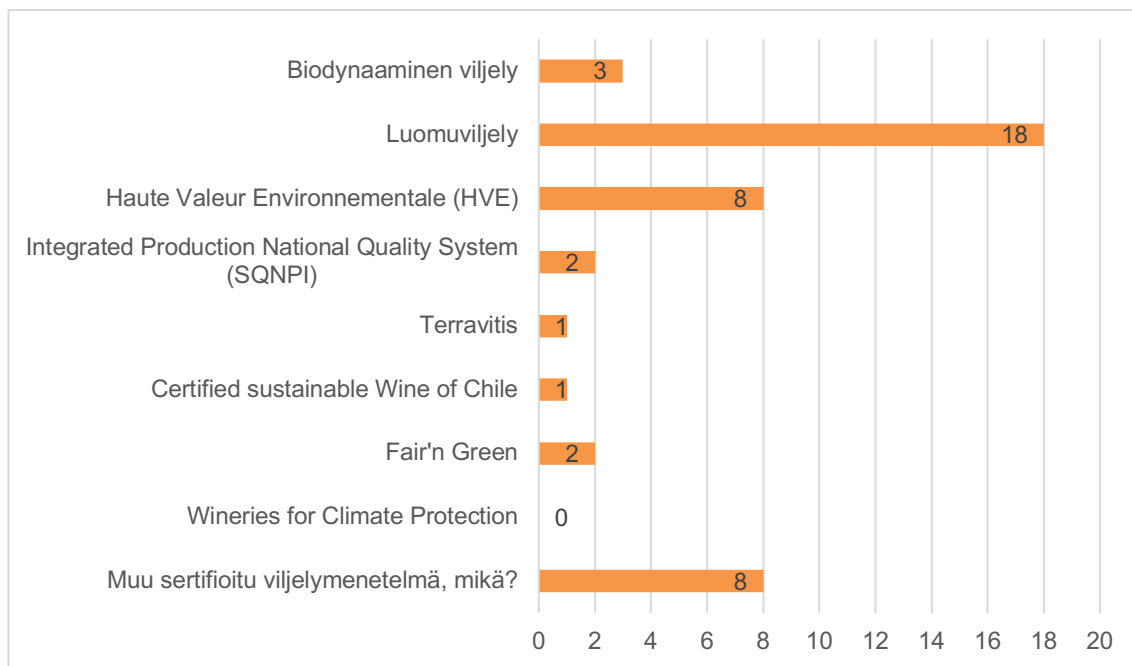
Johdattelevana kysymyksenä ympäristövastuullisuuteen liittyen kysyttiin, mitä ympäristö- ja ilmastotoimia viinintuottajat ovat toteuttaneet toiminnassaan. Kysymys piti sisällään yhdeksän monivalintakysymystä.

Ensimmäisessä kysymyksessä selvitettiin, mitkä seuraavista vähemmän ympäristöä kuormittavista juomapakkauksista viinintuottajalla on käytössä. Vastausvaihtoehtoja oli yhteensä viisi sekä yksi avoin vastausvaihtoehto muulle mahdolliselle vastaukselle. Kaikista vastaajista kysymykseen vastasi yhteensä 42 viinitilaa. Kaksi viinitilaa jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen. Seuraavassa kuviossa on esitetty eri juomapakkaukset sekä vastausmäärät. Ylivoimaisesti eniten vastauksia sai kevyt lasipullo, jonka oli valinnut 34 eri viinitilaa. Toiseksi eniten vastauksia sai kartonkipakkaus, johon vastauksia tuli yhteensä kahdeksan. Kolmanneksi eniten ääniä sai avoin vastausvaihtoehto, muu mikä. Kahdella viinitilalla pullojen materiaalina/pakkauksena on käytössä hanapakkaus, kanisteri tai kierrätetty lasi. PET-muovipullo, viinipussi ja tetrapakkaus saivat jokainen kaksi vastausta. (Kuvio 3.)

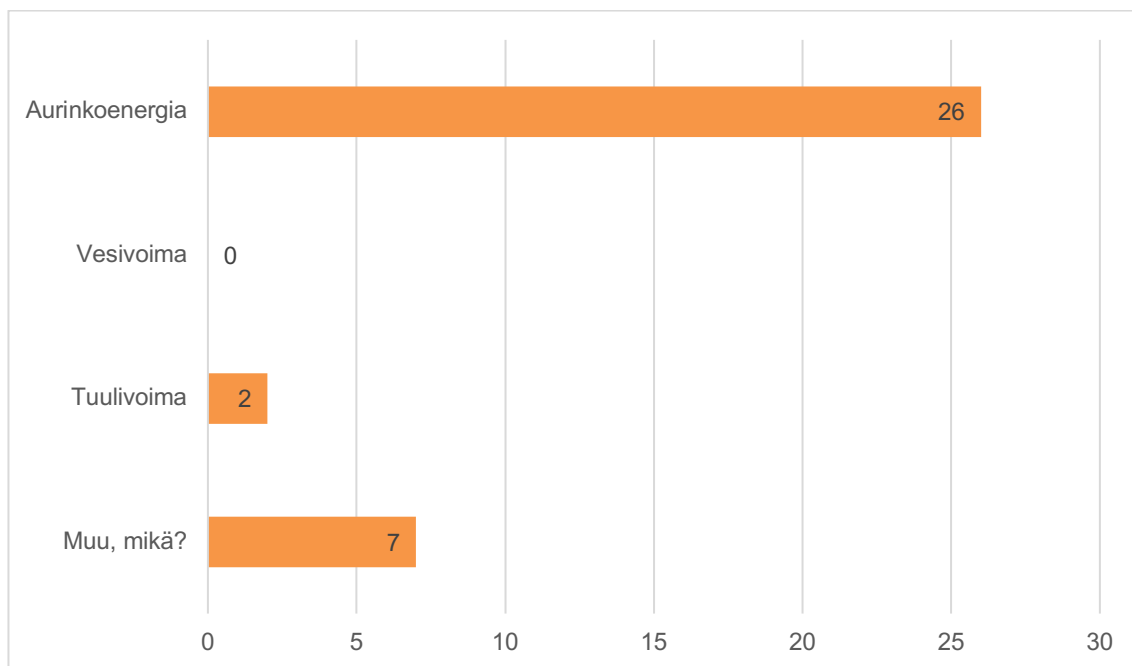
Kuvio 3: Mitkä seuraavista vähemmän ympäristöä kuormittavista juomapakkauksista viinitalallanne on käytössä?

Toisena kysymyksenä selvitettiin, mitä sertifioituja viljelymenetelmiä viinitiloilla on käytössä. Kysymykseen saatiin vastauksia yhteensä 36. Kahdeksan viinitilaa jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen. Seuraavassa kuviossa on esitetty eri viljelymenetelmät sekä saadut vastausmäärät. Vastausvaihtoehtoja oli yhteensä seitsemän sekä avoin vastausvaihtoehto muu, mikä. Viljelymenetelmistä eniten käytössä on luomuviljely, jonka tuloksesi saatiin 18. Toiseksi eniten vastauksia sai Haute Valeur Environnementale (HVE) sekä avoin vastausvaihtoehto, muu sertifioitu viljelymenetelmä. Viinitilat olivat maininneet myös seuraavia sertifioituja viljelymenetelmiä: Viticulture Durable en Champagne (VDC), Biosphere certification, ECO-PROWINE, Equalitas sekä Sustainable Argentina. Muita vastauksia olivat, että viinitila on parhaillaan sertifiointi prosessissa, viinitilalla ei ole ollenkaan käytössä sertifioitua viljelymenetelmää tai viinitila käyttää ympäristöystävällistä viljelymenetelmää, mutta ei ole hankkinut tälle sertifiointia. Biodynaamisen viljelyn valitsi kolme vastanneista, Integrated Production National Quality System (SQNPI) sekä Fair'n'Green oli käytössä kahdella viinitilalla. Terra Vitis ja Certified sustainable Wine of Chile molemmat yhden vastauksen. (Kuvio 4.)

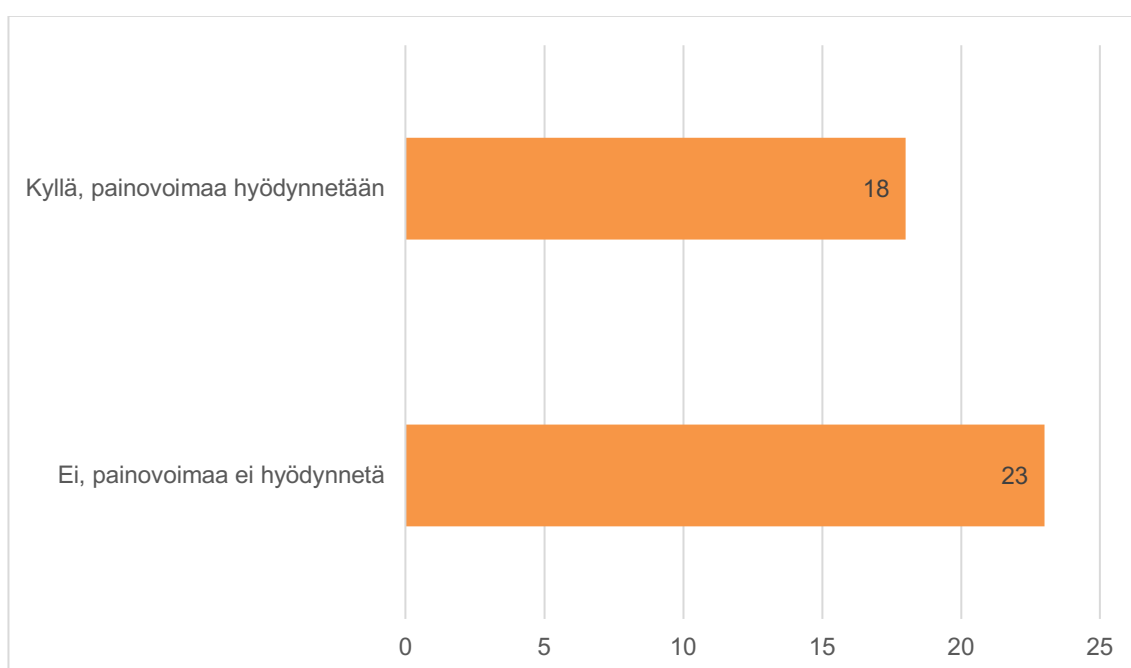
Kuvio 4: Mitkä seuraavista sertifioiduista viljelymenetelmistä viinitilallanne on käytössä?

Kolmannella kysymyksellä selvitettiin, mitä uusiutuvia energian lähteitä viinintuottajat hyödyntävät toiminnassaan. Vastausvaihtoehtoja oli yhteensä neljä. Seuraavassa kuviossa on esitetty vaihtoehtoja uusiutuvista energianlähteistä sekä saadut vastausmäärät. Kysymykseen saatiin vastauksia yhteensä 30.14 jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen. Eniten vastauksia sai aurinkoenergia, jota hyödyntää viinitiloista 26. Toiseksi eniten vastauksia sai avoin vastausvaihtoehto. Vastauksiksi oli jätetty, että viinitila hyödyntää hakelämmitystä, on ottamassa tulevaisuudessa käyttöön aurinkoenergian hyödyntämisen tai ei hyödynnä uusiutuvaa energiaa ollenkaan. Tuulivoimaa vastanneista hyödyntää kaksi viinintuottajaa. (Kuvio 5.)

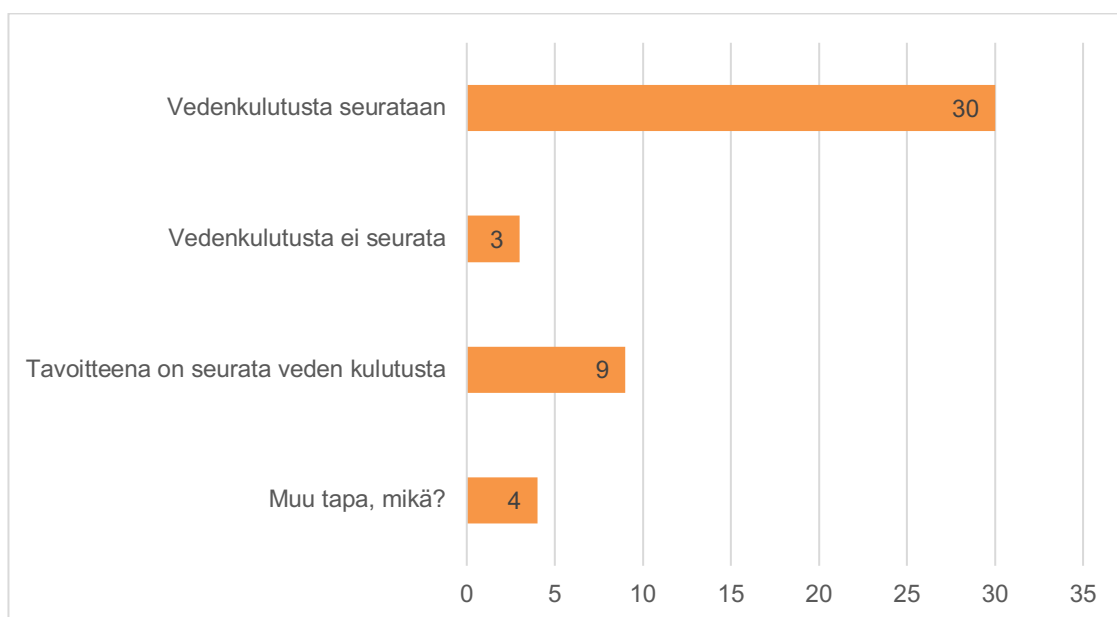
Kuvio 5: Mitä seuraavista uusiutuvista energian lähteistä viinintilanne hyödyntää toiminnassaan?

Neljäntenä kysymyksenä kysyttiin hyödyntävätkö viinitilat painovoimaa viinin valmistuksessa, johon vaihtoehtoina olivat vastaukset kyllä tai ei. Seuraavassa kuviossa on esitetty nämä kaksi vastausvaihtoehtoa ja saadut vastausmäärät. Vastauksia saatiin yhteensä 41. Kolme jätti kokonaan vastaamatta. Vastanneista 18 viinitilaa hyödyntää painovoimaa viinin viljelyssä ja 23 valitsi vaihtoehdon, ettei hyödynnä ollenkaan. Kolme viinitilaa jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen. (Kuvio 6.)

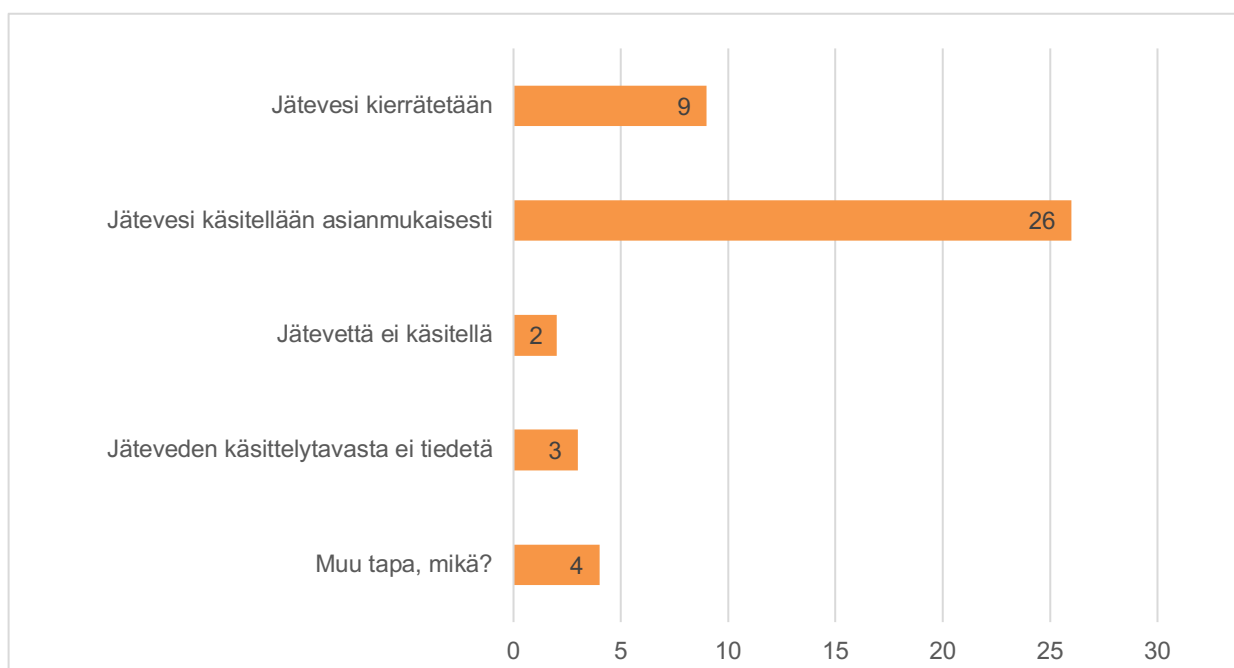
Kuvio 6: Hyödynnetäänkö painovoimaa viinin viljelyssä viinitilallanne?

Viides kysymys koski veden kulutuksen seuranta. Kysymyksellä haluttiin selvittää, ovatko viinitilat tietoisia veden kulutuksen määrästä. Vastaajia kysymykseen saatiin 43 ja vastausvaihtoehtoja oli yhteensä neljä. Yksi viinitila jätti kokonaan vastaamatta. Seuraavassa kuviossa on esitetty vastausvaihtoehdot sekä saadut vastausmäärät. Viinitiloista 30 seuraa vedenkulutusta eli suurin osa vastaajista. Yhdeksällä viinitilalla on tavoitteena seurata veden kulutusta ja kolme viinintuottajaa ei seuraa vedenkulutusta ollenkaan. Avoin vastausvaihtoehto, muu tapa sai neljä vastausta. Vastauksiksi oli jätetty, että osassa tuottajan viinitiloista seurataan veden kulutusta, osa hyödyntää sadevettä tuotannossaan tai uudelleenkäyttävät veden. (Kuvio 7.)

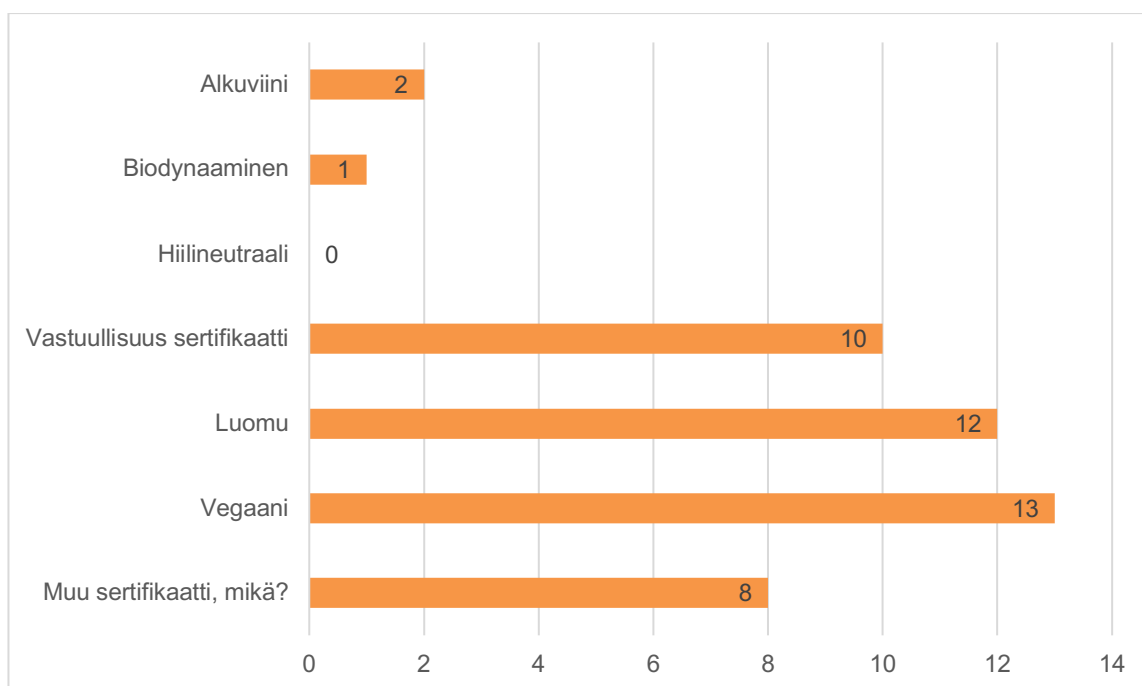
Kuvio 7: Seurataanko viinitilallanne veden kulutuksen määrää?

Kuudes kysymys liittyi myös veden käyttöön, tarkemmin jäteveden kierrättämiseen ja käsittelyyn viinitiloilla. Vastausvaihtoehtoja oli yhteensä neljä ja vastauksia kysymykseen saatiin 42. Kaksi viinitilaa jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen. Seuraavassa kuviossa on esitetty vastausvaihtoehdot sekä saadut vastausmäärät. Viinitiloista 26 eli suurin osa viinitiloista käsittelee jätevetensä asianmukaisesti. Yhdeksällä viinintuottajalla on käytössä jäteveden kierrätys, kolme vastaajista eivät ole tietoisia, miten jätevesi käsitellään ja kahdella tiloista jätevettä ei käsitellä ollenkaan. Avoin vaihtoehto, muu tapa sai seuraavanlaisia vastauksia: veden käsittely viinitilalla on ulkoistettu, tuottajalla on käytössä viemärijärjestelmä kasveille tai osa jätevedestä uudelleen käytetään. (Kuvio 8.)

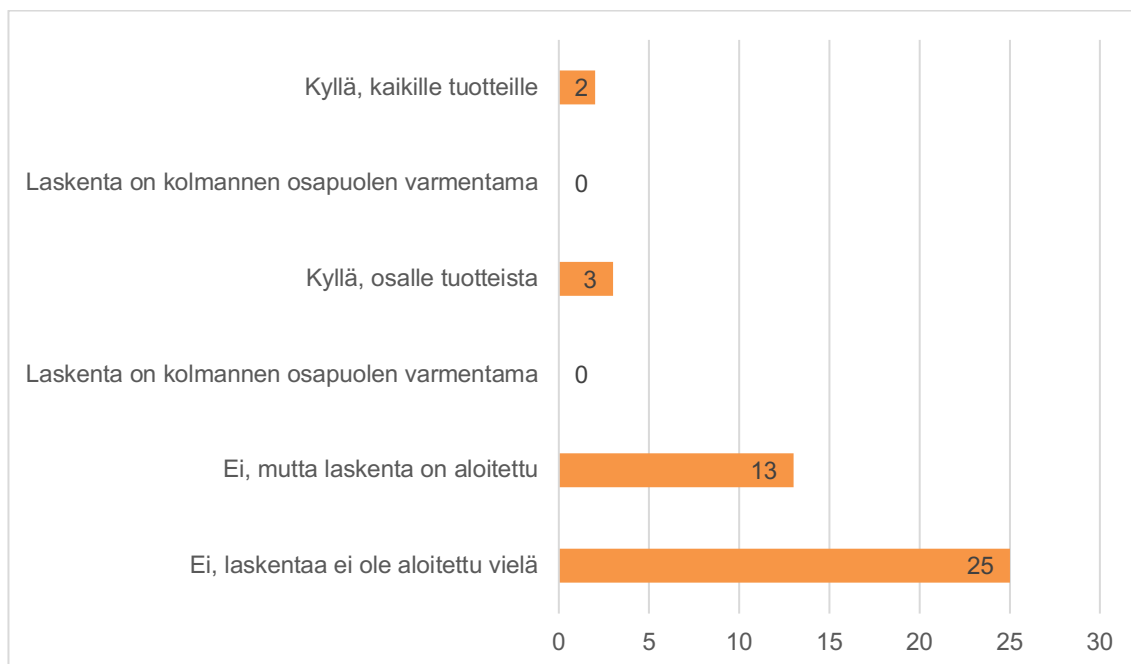
Kuvio 8: Käsitelläänkö jätevesi viinitilalla asianmukaisesti?

Seitsemännellä kysymyksellä haluttiin selvittää, mitkä seuraavista Vihreän valinnan symboleista on myönnetty viinin tuottajalle. Vastausvaihtoehtoja oli annettu yhteensä seitsemän ja vastauksia kysymykseen saatiin 29. Vajaa puolet eli 25 jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen. Seuraavassa kuviossa on esitetty eri symboleja sekä saadut vastausmäärät. Listatuista vaihtoehdoista vegaani sertifikaatti oli myönnetty 13 eri viinitilalle. Luomu sertifikaatti löytyi 14 ja vastuullisuuden sertifikaatin oli valinnut 10 eri viinitilaa. Alkuviiniä ilmoitti valmistavansa kaksi viinitilaa ja biodynaaminen -sertifikaatti löytyi yhdeltä. Vaihtoehto muu sertifikaatti saatiin vastauksiksi, että viinitiloilla ei ole mitään seuraavista sertifikaateista tai viinitila on parhaillaan sertifikaatti prosessissa. (Kuvio 9.)

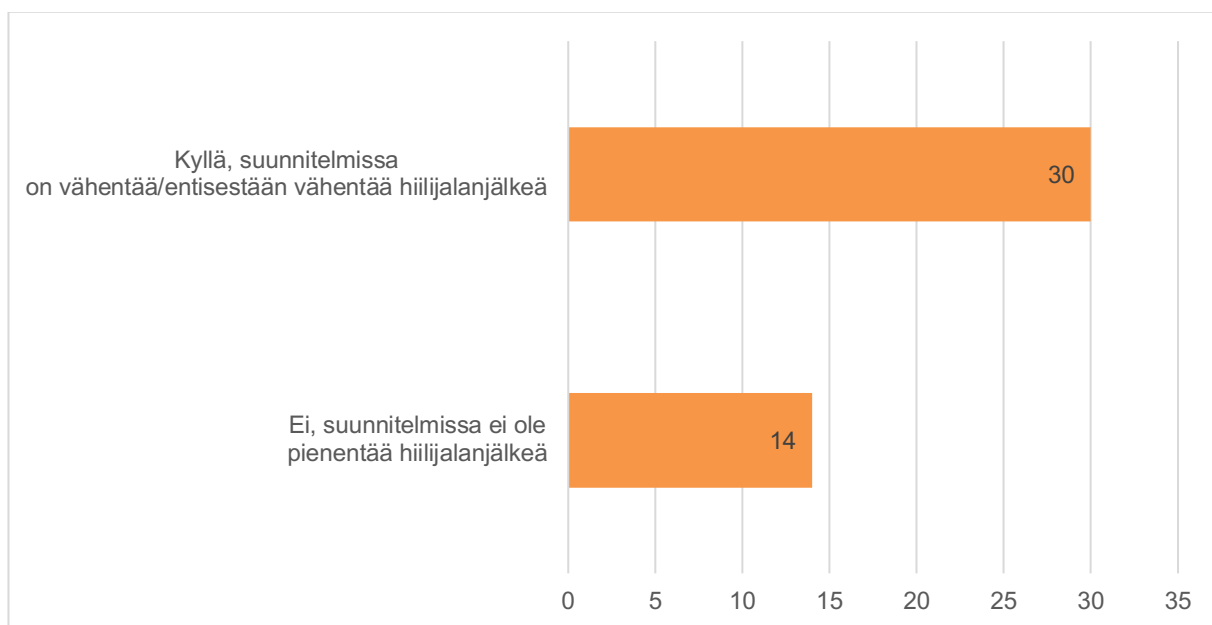
Kuvio 9: Mitkä seuraavista etiketissä olevista Vihreän valinnan -symboleista on myönnetty viinitilalenne?

Kahdeksannella kysymyksellä selvitettiin ovatko viinitilat laskeneet tuotteidensa hiilijalanjäljen ja onko laskenta kolmannen osapuolen varmentama. Vastauksia kysymykseen saatiin 42. Kaksi jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen. Vastausvaihtoehtoja oli yhteensä 6. Seuraavassa kuviossa on esitetty vastausvaihtoehdot sekä saadut vastausmäärät. Vastanneista viinintuottajista 25 ei ole aloittanut hiilijalanjäljen laskentaa vielä. 13 vastanneista valitsi vaihtoehdon, että hiilijalanjäljen laskenta on aloitettu. Kolme vastanneista taas valitsi vaihtoehdon, että hiilijalanjälki on laskettu osalle tuotteista. Kahdella tuottajalla hiilijalanjäljen laskenta oli suoritettu kaikille tuotteille. Laskenta ei ollut kolmannen osapuolen varmentama yhdelläkään vastaajista. (Kuvio 10.)

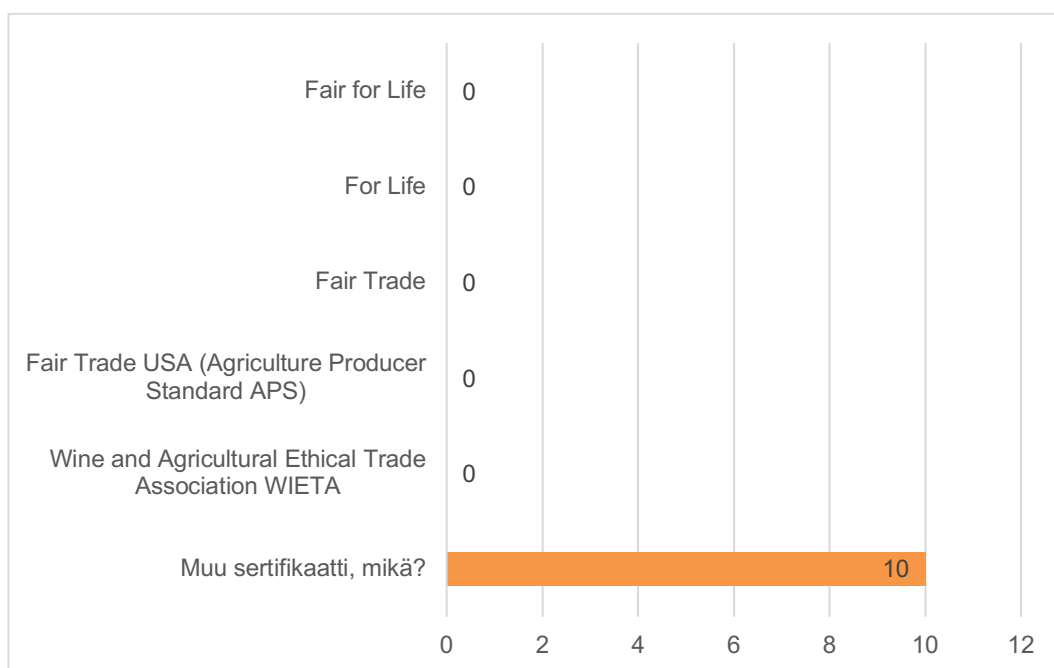
Kuvio 10: Onko tuotteidenne hiilijalanjälki laskettu?

Yhdeksännellä kysymyksellä haluttiin selvittää, onko viinitiloilla aikomus pienentää hiilijalanjälkeään. Vastausvaihtoehdot kysymykseen olivat kyllä tai ei. Seuraavassa kuviossa on esitetty nämä kaksi vastausvaihtoehtoa sekä saadut vastausmäärät. Vastaajista suuri osa eli 30 viinitilaa vastasi, että heillä on suunnitelmissa pienentää tai pienentää hiilijalanjälkeä entisestään. 14 vastanneista taas ilmoittivat, että heillä ei ole suunnitelmissa pienentää hiilijalanjälkeä. (Kuvio 11.)

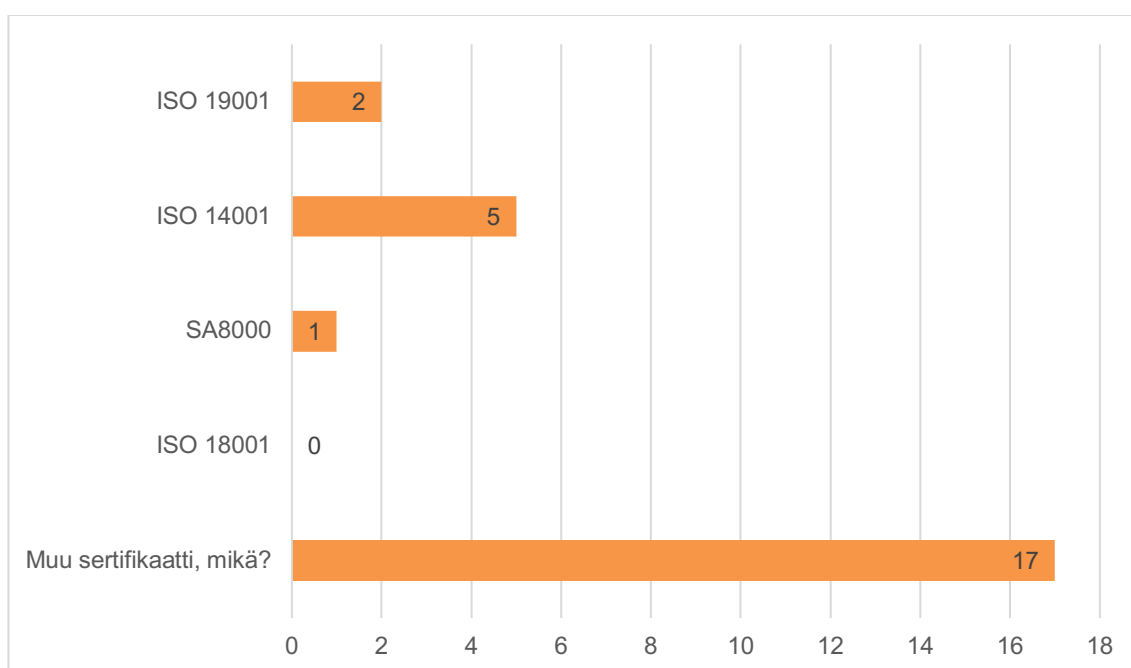
Kuvio 11: Onko viinitilallanne suunnitelmissa pienentää hiilijalanjälkeä?

Kymmenes kysymys liittyi sosiaalisen vastuun aihealueeseen. Kysymyksellä haluttiin selvittää, mitkä seuraavista eettisistä sertifikaateista etiketissä on myönnetty viinitilalle. Vastauksia kysymykseen saatiin 10. 34 viinintuottajaa jätti kokonaan vastaamatta. Seuraavassa kuviossa on esitetty eri sertifikaatteja sekä saadut vastausmäärät. Vastauksia saatiin siis huomattavasti vähemmän verraten muihin kysymyksiin. Vastausvaihtoehtoja oli yhteensä kuusi. Vastauksia sai ainoastaan avoin vaihtoehto, muu sertifikaatti, johon viinitilat olivat listanneet seuraavia sosiaalisen vastuun sertifikaatteja: NA, SEDEX, CSR, RSE, Parque Natural de las Hoces del Cabriel. Loput vastaajista ilmoittivat, ettei heille ole myönnetty eettisen vastuun sertifikaatteja tai eivät usko niihin. (Kuvio 12.)

Kuvio 12: Mitkä seuraavista etiketissä olevista eettisistä sertifikaateista on myönnetty viinitilallesi?

Yhdennellätoista kysymyksellä selvitettiin, mitä liikkeenjohdollisista sertifikaateista on myönnetty viinitilalle. Vastauksia kysymykseen saatiin yhteensä 21. 23 viinitilaa jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen. Seuraavassa kuviossa on esitetty eri sertifikaatteja sekä saadut vastausmäärät. Valmiita vaihtoehtoja oli listattu yhteensä viisi, mutta avoin vaihtoehto muu sertifikaatti sai suurimman vastausmäärän. Tämä johtuu mahdollisesti kyseisten sertifikaattien suuresta määrästä. Listatuista monivalintakysymyksistä ISO 14001 -sertifikaatti löytyi kahdeksalta viinitilalta. Vastaajista kuudelle oli myönnetty IFS-sertifikaatti. Kahdelle viinitilalle oli myönnetty ISO 19001 ja yhdelle SA8000 -sertifiointi. Avoimessa vaihtoehdossa oli mainittu kahdesti seuraavat sertifikaatit: ISO 22000, HACCP sekä BRC. Muita yksittäisiä mainittuja sertifikaatteja olivat BPM sekä CSA. (Kuvio 13.)

Kuvio 13: Mitkä seuraavista liikkeenjohdollisista tai muista laatusertifikaateista on myönnetty viinitilallesi?

Kahdestoista kohta oli avoin kysymys, jossa selvitettiin, mitä vastuullisuustavoitteita viinitilat ovat asettaneet omalle toiminnalleen tulevina vuosina. Vastauksia saatiin yhteensä 37. Seitsemän jätti kokonaan vastaamatta kysymykseen. Kysymykseen saatiin monipuolisesti erilaisia vastauksia.

Ympäristövastuun osalta aurinkoenergian lisääminen oli ylivoimaisesti eniten mainittu tavoite viinitiloilla. Energian säästämisen lisäksi tilat pyrkivät veden kierrättämiseen ja käytön vähentämisen minimointiin. Muita huomioita oli kestävän maatalouden periaatteiden noudattaminen muun muassa luomu- ja biodynaamisin viljelymenetelmin, sekä kemikaalien vähentäminen. Esille tuli myös tavoite lisätä kevyempien lasipullojen tuotantoa sekä vähentää pakkausmateriaaleja. Lisäksi muutama tuottajista oli halukas lisäämään sertifikaatteja sekä pienentämään hiilijalanjälkeään.

Merkittävä huomio vastausten osalta oli, että osa viinitiloista toi ilmi hyvin yksityiskohtaisesti erinäisistä vastuullisuustoimenpiteistä ja tavoitteista. Muutamalla tiloista ympäristövastuullisuuden edistäminen on siis jo pitkällä ja suunnitelmat selkeät. Sosiaalisen vastuun osalta vastauksia saatiin huomattavasti vähemmän. Muutamalla viinitiloista pyrkimyksenä on kuitenkin lisätä valvontaa tuotantoprosessissa, hyödyntää paikallisia toimittajia sekä tukea yhteisöä.

Kyselyn viimeisessä eli kolmannessatoista kohdassa oli mahdollisuus yleiseen, avoimeen kommentointiin. Vastauksia tähän saatiin yhteensä yhdeksän. Viinitilat olivat halunneet tuoda esille muun muassa, ettei vastuullisuuteen liittyvät toimenpiteet ole välttämättä niin yksiselitteisiä. Esimerkiksi sertifikaatteihin tulee suhtautua kriittisemmin. Viinitilat, jotka eivät välttämättä omaa sertifikaatteja, ei tarkoita, etteivät he toimisi vastuullisin menetelmin. Lisäksi kysymykseen saatiin täydentäviä vastauksia liittyen edeltävään kysymykseen, mitä toimia viinitilat ovat tehneet tai aikovat tehdä ympäristöhaasteisiin liittyen.

7 Yhteenveto ja pohdinta

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa viininmaahantuontiyritys BBWINES OY:n yhteistyökumppaneiden eli viinitilojen sosiaaliset ja ympäristövastuulliset toimintatavat ja tavoitteet. Toteutetun kyselyn osalta voidaan todeta, että vastauskäyttäytyminen monen kysymyksen osalta oli melko yhdenmukaista riippumatta viinitilan maantieteellisestä sijainnista tai työntekijöiden määrästä. Kysely antoi osviittaa siitä, mihin vastuullisuuden osa-alueisiin panostetaan muita enemmän.

Energian säästäminen aurinkoenergian avulla on selvästi yksi eniten hyödynnetty keino edistää ympäristövastuullista toimintaa viinin tuotannossa. Toinen on veden käytön seuranta. Monet viinitilat sijaitsevat lämpimissä maissa, joissa veden määrä voi olla niukentunut viime vuosina runsaasti kuivuuden myötä. Tämä jo ilmenevä ympäristökriisi on saattanut jopa pakottaa viinitiloja seuraamaan veden kulutusta ja hyödyntämään sen uudelleenkäyttöä.

Mitä tulee energian säästämiseen etenkin pakkausten osalta, monet kyselyyn vastanneista viinitiloista ovat siirtyneet jo kevyempien lasipullojen käyttämiseen. Ottaen huomioon lasipakkausten suuren ympäristökuormittavuuden, muiden materiaalien käyttö on ainakin toistaiseksi vähäisempää. Tähän voi vaikuttaa esimerkiksi se, että hanapakkaukset ja viinipussit vaativat omat tuotantolinjansa, joten vaihtoehtoisten pakkausten ottaminen valikoimiin on iso investointipäätös. Kyselyn myötä kuitenkin ilmeni, että pakkausmateriaaleja halutaan vähentää entisestään.

Sertifikaattien suhteen vastausmäärä jäi huomattavasti pienemmäksi verraten muihin kysymyksiin. Poikkeuksena oli sertifioitu viljelymenetelmä, joka löytyi usealta tuottajalta. Ylivoimaisesti eniten käytetty viljelymenetelmä oli luomuviljely, jota lähes puolet tuottajista hyödyntää tai pyrkivät hyödyntämään tulevaisuudessa. Etenkin sosiaalisen vastuun kysymysten vastaukset jäivät kaikista pienimmiksi, jotka painottuivat nimenomaan sertifikaatteihin. Tästä voidaan päätellä, ettei yli puolella viinitiloista ole eettisen vastuun sertifiointia. Tähän syitä voi olla useita, esimerkiksi sertifiointin vaatima pitkä prosessi tai

kyselyssä ilmi tullut kriittinen suhtautuminen. Vastaajista myös suurin osa oli Euroopasta ja maista, joita ei pidetä viinintuottajina riskimaina. Euroopan Unionin alueella sosiaaliset sertifikaatit ovat hyvin harvinaisia.

Oleellinen huomio vastausten osalta oli myös, että viinitilat saattavat siitä huolimatta toimia vastuullisin menetelmin, vaikka heillä ei olisikaan sertifiointeja. Osa mainitsi, ettei edes aio ryhtyä sertifiointiprosessiin, vaikka olisivatkin siirtyneet ympäristöystävällisempiin menetelmiin tuotannossa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että ekologisen vastuun osalta saatiin huomattavasti kattavampaa tietoa, kuin muista eettisistä toimenpiteistä viinitiloilla. Voi olla, että tuottajat eivät ole tietoisia muun muassa hankintaketjussa ilmenevistä epäkohdista, jolloin sertifiointiprosessia ei ole voitu aloittaa tai sille ei ole tarvetta. Lisäksi viinitarhojen tavoitteet painottuvat yksityiskohtaisemmin ympäristöhaasteiden ratkaisemiseen tuotantoprosessin eri vaiheissa. Ympäristötavoitteet ovat siis huomattavasti selkeämmät, kuin sosiaaliset. Kyselystä pystyi myös päättämään, että monet tuottajat suhtautuvat ympäristökriiseihin vakavasti ja haluavat edistää toimintaansa vastuullisempaan suuntaan entisestään. Monella toiminta on jo pitkällä ja useita toimenpiteitä on jo kehitteillä.

Lähteet

Alko. 2023. Eettisyys edellä – ihmisoikeudet, työoikeudet ja hyvät työolosuhteet Alkon hankintaketjussa. <https://www.alko.fi/vastuullisesti/tuotteiden-vastuullisuus/eettisyys-edella>

Viitattu 22.4.2023

Alko. 2023. Eettinen-symboli kertoo ihmisten hyvinvoinnin huomioimisesta. <https://www.alko.fi/vastuullisesti/tuotteiden-vastuullisuus/eettinen-symboli-kertoo-ihmisten-hyvinvoinnin-huomioimisesta>

Viitattu 2.5.2023

Alko. 2023. Ilmastonmuutos uhkaa viiniteollisuutta.

<https://www.alko.fi/vastuullisesti/tuotteiden-vastuullisuus/ilmastonmuutos-uhkaa-viiniteollisuutta> Viitattu 12.5.2023

Alko. 4.11.2022. Tavarantoimittajatiedote: Pohjoismaisten alkoholimonopoliin sosiaalisen vastuun tiekartta vahvistaa yhteiset vastuullisuustavoitteet.

<https://www.alko.fi/alko-oy/tavarantoimittajille/tiedotteet/2022/pohjoismaisten-alkoholimonopoliin-sosiaalisen-vastuun-tiekartta-vahvistaa-yhteiset-vastuullisuustavoitteet> Viitattu 3.4.2023

Alko. 2023. Tuotteiden tarjoaminen. [https://www.alko.fi/alko-](https://www.alko.fi/alko-oy/tavarantoimittajille/valikoimaanotto-ja-valikoima/tuotteiden-tarjoaminen)

[oy/tavarantoimittajille/valikoimaanotto-ja-valikoima/tuotteiden-tarjoaminen](https://www.alko.fi/alko-oy/tavarantoimittajille/valikoimaanotto-ja-valikoima/tuotteiden-tarjoaminen) Viitattu 2.6.2023

Alko. 2023. Vastuullinen ostotoiminta. [https://www.alko.fi/alko-](https://www.alko.fi/alko-oy/tavarantoimittajille/vastuullisuus-ja-tasapuolisuus/vastuullinen-ostotoiminta)

[oy/tavarantoimittajille/vastuullisuus-ja-tasapuolisuus/vastuullinen-ostotoiminta](https://www.alko.fi/alko-oy/tavarantoimittajille/vastuullisuus-ja-tasapuolisuus/vastuullinen-ostotoiminta) Viitattu 25.5.2023

Alko. 2023. Viinimaat- ja alueet. [https://www.alko.fi/juoma-](https://www.alko.fi/juoma-ruoka/juomatietous/viinit/viinialueet)

[ruoka/juomatietous/viinit/viinialueet](https://www.alko.fi/juoma-ruoka/juomatietous/viinit/viinialueet) Viitattu 28.5.2023

Alko. 2023. Viinin tulevaisuus. [https://www.alko.fi/juoma-](https://www.alko.fi/juoma-ruoka/trendit/trendikatsaus-2022/viinin-tulevaisuus)

[ruoka/trendit/trendikatsaus-2022/viinin-tulevaisuus](https://www.alko.fi/juoma-ruoka/trendit/trendikatsaus-2022/viinin-tulevaisuus) Viitattu 6.5.2023

Alko. 6.7.2017. Viinintuotannon yleisimmät kehityskohteet työterveydessä- ja turvallisuudessa. [https://www.alko.fi/alko-](https://www.alko.fi/alko-oy/tavarantoimittajille/valikoimaanotto-ja-valikoima/tuotteiden-tarjoaminen)

[oy/uutishuone/ajankohtaista/viinintuotannon-kehityskohteet-tyoterveydessa-ja-turvallisuudessa](#) Viitattu 15.5.2023

BBWINES. 2023. BBWINES. <https://bbwines.fi/bbwines/> Viitattu 22.4.2023

BIODiversity Grow. 2023. HVE – Haute Valeur Environnementale.
<https://www.biodiversitygrow.com/hve-haute-valeur-environnementale/?lang=en>
Viitattu 10.5.2023

CSI. 2023. Integrated production National Quality System Certification.
<https://www.csi-spa.com/en/inspection-and-verification/audits-for-sqnpi-certification> Viitattu 14.8.2023

DNV. 2023. ISO 14001 – Ympäristöasioiden hallinta.
https://www.dnv.fi/services/iso-14001-ymparistoasioiden-hallinta-3360?gclid=CjwKCAjw1t2pBhAFEiwA_-A-NCL5KsLb8ZWew61JtNFZueoM9KbpYbd77bjozSRG6ukKFiLXE9_1OxoCYxgQAvD_BwE Viitattu 3.10.2023

DNV. 2023. SA8000 – Sosiaalisen vastuun hallinta.
<https://www.dnv.fi/services/sa8000-sosiaalisen-vastuun-hallinta-4363> Viitattu 4.10.2023

DNV. 2023. Iso 45001 – Työterveys ja työturvallisuus.
<https://www.dnv.fi/services/iso-45001-tyoterveys-ja-tyoturvallisuus-113791>
Viitattu 4.10.2023

Dr. Vinny. Wine Spectator. 23.9.2019. What does the term “gravity fed” mean in terms of winemaking? <https://www.winespectator.com/articles/what-does-the-term-gravity-fed-mean-in-terms-of-winemaking#:~:text=“Gravity%20fed%2C”%20or%20“,floors%2C%20perhaps%20on%20a%20hillside> Viitattu 5.10.2023

Fair for Life. Fair for Life programme: Certification standard for Fair Trade and responsible supply-chains.

https://www.fairforlife.org/pmws/indexDOM.php?client_id=fairforlife&page_id=ffl&lang_iso639=en Viitattu 8.10.2023

Fair'n'Green. 2023. <https://www.fairandgreen.de/en/about-fair-green/> Viitattu 7.6.2023

Fairtrade. 2023. What is Fairtrade? <https://www.fairtrade.net/about/what-is-fairtrade> Viitattu 7.6.2023

Fair Trade Certified. Improving Lives, Protecting the Planet.
<https://www.fairtradecertified.org> Viitattu 7.6.2023

Federacion Espanola del Vino. 2023. What is the WfCP Certificate?
https://www.fev.es/certificacion/english/home_234_1_ap.html Viitattu 18.6.2023

For Life. 2023. For Lufe programme: Certification standard for Corporate Social Responsibility.
https://www.fairforlife.org/pmws/indexDOM.php?client_id=fairforlife&page_id=ffl&lang_iso639=en Viitattu 10.6.2023

Gaib, A. 28.4.2022. Ilmastosanasto haltuun: hiilijalanjälkilaskentaan liittyvät termit. OpenCO2net.
<https://www.openco2.net/fi/artikkelit/ilmastosanasto-haltuun-hiilijalanjalkilaskentaan-liittyvat-termit> Viitattu 22.12.2023

Garcia-Casajeros, N.; Gargallo, P.; Carroquino, J. 4.9.2018. MDPI. Introduction of Renewable Energy in the Spanish Wine Sector. <https://www.mdpi.com/2071-1050/10/9/3157/htm> Viitattu 29.5.2023

International Energy Agency (IEA). 2022. Renewables 2022 – Analysis and forecast to 2027.
<https://www.iea.org/reports/renewables-2022> Viitattu 19.9.202

ISO. 2023. Standards catalogue. ICS. <https://www.iso.org/standards-catalogue/browse-by-ics.html> Viitattu 30.8.2023

Juomavinkki. 2023. Kestävän kehityksen viinit ovat ympäristöystävällisiä. <https://www.juomavinkki.fi/fi/opi-viineista/vastuullisuus/kestavan-kehityksen-viinit-ovat-ymparistoystavallisia> Viitattu 4.4.2023

Juomavinkki. 2023. Viinin valmistus. <https://www.juomavinkki.fi/fi/opi-viineista/viinitieto/viinin-valmistus> Viitattu

Karlsson, T. 18.6.2019. Päihdelinkki.fi Alkoholimonopoli. <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/paihteet-ja-yhteiskunta/alkoholimonopoli> Viitattu 15.5.2023

Kelly, J. 5.5.2023. How Gravity-Flow Wineries are Taking grapes to New Heights. <https://www.wineenthusiast.com/culture/wine/gravity-flow-wineries/> Viitattu 2.9.2023

Kuluttajaliitto. 2023. Yhteiskuntavastuu. <https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/yhteiskuntavastuu/> Viitattu 20.5.2023

Legeron, I. 2014. Natural Wine. An Introduction to organic and biodynamic wines made naturally.12. CICO Books. London. Viitattu 10.6.2023

Maicas, S.; Mateo, J. 11.1.2020. MDPI. Sustainability of Wine Production. <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/2/559> Viitattu 20.4.2023

Mariani, A. & Vastola, A. 8.5.2015. Sustainable Winegrowing: current perspectives. <https://www.dovepress.com/getfile.php?fileID=24954> Viitattu 14.5.2023

Pachamama Alliance. 2023. Social Responsibility and Ethics. <https://pachamama.org/social-justice/social-responsibility-and-ethics> Viitattu 15.5.2023

Pajari, L. 2023. Ekologinen vastuullisuus tarkoittaa jatkuvia tekoja. Taitotalo.
<https://www.taitotalo.fi/vastuullisuus/ekologinen-vastuullisuus#:~:text=Ekologisella%20vastuulla%20turvaamme%20elinkelpoise%20planeetan,suojelua%2C%20biodiversiteettikato%20on%20riski%20ihmiselle>. Viitattu 6.9.2023

QED Consulting Group. 2023. What is ISO? <https://www.isoqed.com/overview/>
 Viitattu 2.9.2023

SFS. 10.9.2021. Johtamisen standardit.
https://sales.sfs.fi/fi/index/tietoastandardeista/johtamisenstandardit.html.stx?gclid=CjwKCAiA9ourBhAVEiwA3L5RFXMAvYVjeL99mo2UyY4RvWihU5ugh4prpri9VQeFIAeb-lm4SKrjBoC8ccQAvD_BwE Viitattu 2.9.2023

Stobierski, T. 8.4.2021. Harvard Business School Online. What is corporate social responsibility? <https://online.hbs.edu/blog/post/types-of-corporate-social-responsibility> Viitattu 4.5.2023

Terra Vitis. 2023. Federation Nationale Terra Vitis.
<https://www.terravitis.com/en/homepage-federation-nationale-terra-vitis/> Viitattu 17.5.2023

Tilastokeskus. 2023. Hiilidioksidiekvivalentti.
<https://www.stat.fi/meta/kas/hiilidioksidiek.html> Viitattu 22.12.2023

UCLA Sustainability. 2023. What is sustainability?
<https://www.sustain.ucla.edu/what-is-sustainability/> Viitattu 14.5.2023

Valvira 2023. Alkoholi. <https://www.valvira.fi/alkoholi> Viitattu 16.3.2023

Vanne, M. 1.2.2021. Viini valmistus: Tarhalta tynnyriin osa 1/7. Viinilehti.
<https://viinilehti.fi/2021/02/viinin-valmistus-terroir/> Viitattu 22.3.2023

Viiniateljee. 2023. Eettisyys & vihreät valinnat. <https://www.viiniateljee.fi/vihreat-arvot/> Viitattu 15.3.202

Viiniateljee. 2023. Meistä. <https://www.viiniateljee.fi/meista/> Viitattu 10.3.2023

Viinimaa. 2023. Mitä on biodynaamisuus viinin valmistuksessa?

<https://viinimaa.fi/artikkelit/viljelyvalmistus/biodynaamisuus#64f24760> Viitattu 4.9.2023

Viinimaa. 2023. Viinin valmistus. <https://viinimaa.fi/artikkelit/viinitieto/viinin-valmistus#d2eb31c6> Viitattu 25.4.2023

Vinepair Staff 2023. Barolo Wine Guide. <https://vinepair.com/wine-101/barolo-wine-guide/> Viitattu 1.4.2023

Winestate. 2023. Biodynaaminen viini. <https://www.winestate.fi/mita-on-biodynaaminen-viini/> Viitattu 2.4.2023

Winestate. 7.10.2019. Mitä vastuullisuus viineissä tarkoittaa? <https://www.winestate.fi/mita-vastuullisuus-viineissa-tarkoittaa/> Viitattu 10.5.2023

Wieta. 2023. Who we are. <https://wieta.org.za/who-are-we/> Viitattu 17.5.2023

Wine Institute. 2023. Global leaders in sustainability. <https://wineinstitute.org/our-work/responsibility/sustainability/> Viitattu 20.5.2023

Wines of Chile. 2023. Sustainability. <https://www.winesofchile.org/sustainability-and-innovation/sustainability/> Viitattu 20.5.2023

Yrittäjät. 2023. Yritysvastuu. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/liiketoiminta/yritysvastuu/#:~:text=Yritysten%20yhteiskuntavastuu%20jaetaan%20tavallisesti%20kolmeen,taloudellinen%2C%20sosiaalinen%20ja%20ekologinen%20vastuu>. Viitattu 13.5.2023

Kyselytutkimus viinitilojen vastuullisista toimintatavoista

Sustainability objectives & way of working questionnaire	
1. Background	
Country	<input type="text"/>
Name of the winery	<input type="text"/>
Size of the winery (number of employees)	<input type="text"/>
Which actions have you taken in your operations in terms of environment and climate?	
2. Beverage packaging	
☐	Lightweight glass bottle
☐	PET plastic bottle
☐	Wine pouch
☐	Carton
☐	Tetra pack
☐	Other? (text field) <input type="text"/>
3. Cultivation methods	
☐	Biodynamic farming
☐	Organic farming
☐	Haute Valeur Environnementale (HVE)
☐	Integrated Production National Quality System (SQNPI)
☐	Terravitis
☐	Certified sustainable Wine of Chile
☐	Fair'n'Green
☐	Wineries for Climate Protection
☐	Other certified cultivation method, which? (text field) <input type="text"/>

4. Renewable energy

☐ Solar energy

☐ Hydropower

☐ Wind power

☐ Other? (text field)

5. Gravity fed system

☐ Yes, gravity fed system is used

☐ No, gravity fed system is not used

6. Use of water

☐ Water consumption is monitored

☐ Water consumption is not monitored

☐ Aiming to monitor the volume of water consumption

☐ Other? (text field)

7. Sewage disposal

☐ Waste water is recycled

☐ Waste water is properly processed

☐ Waste water is not processed

☐ It is not known how waste water is processed

☐ Other? (text field)

8. Which of the following Green Choice certificates in the label have been awarded for your winery?

- ☐ Natural wine
- ☐ Biodynamic
- ☐ Carbon neutral
- ☐ Sustainability Certificate
- ☐ Organic
- ☐ Vegan
- ☐ Other? (text field)

9. Is the carbon footprint of the products calculated?

- ☐ Yes, for all the products
- ☐ Yes, for some of the products
- ☐ No, but calculation has started
- ☐ No, calculation has not started yet

10. Do you have plans to reduce the carbon footprint?

- ☐ Yes, we have plans to reduce or reduce even more the carbon footprint
- ☐ No, we don't have plans to reduce the carbon footprint

11. Which of the following Ethical certificates in the label have been awarded for your winery?

- ☐ Fair for Life
- ☐ For Life
- ☐ Fair Trade
- ☐ Fair Trade USA (Agriculture Producer Standard APS)
- ☐ Wine and Agricultural Ethical Trade Association WIETA
- ☐ Other? (text field)

12. Which of the following quality certificates or other management certificates have been awarded for your winery?

☐ ISO 19001

☐ ISO 14001

☐ SA8000

☐ ISO18001

☐ Other? (text field)

13. What sustainable objectives have you set to your own work in the coming years?

14. General / open comment

Submit